

Wydawnictwo „PRACA“ zeszyty № 9 i 10 r. 1908.

BIBLIOTEKA

Szpitała Karola i Marii

L. a Dzieci

Nr. 405

SPRAWA FUNDUSZÓW INSTYTUTOWYCH

wypożyczonych w roku 1831

przez Rząd Narodowy,

przez

D-ra Wacława Męczkowskiego.

Odbitka z Biblioteki Warszawskiej.

WARSZAWA.

SKŁAD GŁÓWNY W KSIĘGARNI E. WENDE I SP.

(HIŻ I TURKUŁ).

1909.

www.dlibra.wum.edu.pl

Wydawnictwo „PRACA“ zeszyty № 9 i 10 r. 1908.

SPRAWA FUNDUSZÓW INSTYTUTOWYCH

wypożyczonych w roku 1831

przez Rząd Narodowy,

przez

D-ra Wacława Męczkowskiego.

Odbitka z Biblioteki Warszawskiej.

WARSZAWA.
SKŁAD GŁÓWNY W KSIĘGARNI E. WENDE I SP.
(HIŻ I TURKUŁ).

—
1909.

Warszawa. Druk A. Ginsa. Nowozielna № 47.

Biblioteka Główna
WUM

SPRAWA FUNDUSZÓW INSTYTUTOWYCH, wypożyczonych w roku 1831 przez Rząd Narodowy.

Przeszłość, nawet niedawna, zacierą się z niesłychaną szybkością; dzień wczorajszy ginie bezpowrotnie, a ślad jego jest śladem kręgów fal na wodzie. Trzeba ukochać to, co przeminęło, trzeba wyczuwać związek nierozzerwalny terażniejszości z dołą przeżyta, aby wniknąć w zakurzone i nadpleśniałe foliały akt i starych, pożółkłych papierów, aby niejednokrotnie odnaleźć w nich to, co ma istotną wartość dla nas żyjących i dla dobra całego kraju. Bo zdarza się często, że zapomniane sprawy, dla tego tylko, że są zapomniane, nie dają nam korzyści, które możnaby z nich wyciągnąć. Poprostu odłożono je swego czasu, najczęściej po świeżo przebytych katastrofach narodowych, kiedy zgnębiony ogół nie pragnął nic więcej, prócz spokoju i wypoczynku po doznanych wstrząśnieniach i zawiedzionych nadziejach. Tymczasem przy pewnym nakładzie pracy, przy staraniach należytych, możnaby niejedną sprawę wyświecić, niejedną rzecz uratować.

Niewątpliwie w fali zapomnienia pogrzebane zostały nieraz i różne fundusze publiczne, przypadające krajowi, a nie uległe bynajmniej przedawnieniu i możliwe przeto do rewindykacji.

Jednej z takich spraw poświęcam pracę niniejszą.

W r. 1826 rząd Królestwa Polskiego upoważnił ks. Lubeckiego, ówczesnego ministra Skarbu, do przedsięwzięcia czynności przygotowawczych ku stworzeniu krajowej instytucji bankowej. Była to już dawno dojrzała potrzeba kraju, której zaspokojenie zawdzięczać należy Lubeckiemu, twórcy Banku Polskiego. Istnienie i rozwój Banku zależęć miało od jego uposażenia. Za pierwotny kapitał zakładowy służyć miała suma, otrzymana ze sprzedaży listów zastawnych, wartości 8 milionów złp., zaciągniętych przez skarż na dobra narodowe. Przy obmyślanu sposobów zwiększenia funduszy Banku zwrócono uwagę na olbrzymie wprost sumy, pochodzące z zapisów, a przeznaczone na różne cele publiczne. Sumy te, wynoszące w całym kraju liczne miliony, lokowane były w znakomitej części na hypotecę nieruchomości. Tu należały przedewszystkiem znaczne fundusze kościelne, nadto fundusze, przeznaczone na szpitale, szkoły, bractwa religijne, stowarzyszenia i t. d. Przeniesienie tych funduszy z hypotek prywatnych do instytucji publicznej, pozostającej pod kontrolą rządu, wydawało się wskazanem z dwóch względów. Naprzód mogło to dawać funduszom publicznym, tak zwanym „instytutowym,” należytą pewność i zabezpieczenie, tembardziej, że hypoteki prywatne niejednokrotnie narażały instytucje na utratę ich mienia, a następnie, fundusze te, złożone w depozycie Banku, dawały poważną podstawę do podjęcia operacyj bankowych. Względy te, dzięki zabiegom Lubeckiego, uzyskały aprobatę rządu i uznane zostały za jedną z zasadniczych podstaw ustawy Banku Polskiego.

Przez art. 31 Dekretu królewskiego, wydanego 29 stycznia r. 1828, Bank Polski został upoważniony do przyjmowania w depozyt na przekaz lub procenty wszelkich kaucyj, depozytów pieniężnych i wszelkiego rodzaju funduszy, będących w kasach Magistratur lub u urzędników pojedynczych. W wykonaniu powyższego Dekretu Rada Administracyjna wydała w dn. 3 i 10 czerwca r. 1828 postanowienie, aby wszystkie Komisye Rządowe „bezwzględnie wniosły do Banku wszelkie depozyta, u siebie miane, nim nawet stałe urządzenie w tej mierze nastąpi.“ Opierając się na tych postanowieniach, Bank Polski 21 czerwca r. 1828 wystąpił do Kom. Rząd. Spraw Wewn. i Policji z wezwaniem o niezwłoczne przeniesienie do Banku następujących, pod jej zwierzchnictwem zostających, funduszy:

1) funduszków Instytutowych, czy szpitalnych, czy miejskich, czy innych nie ulokowanych lub później ściągnionemi być mogących;

2) funduszków Towarzystwa ogniowego;

3) kaucyj przez urzędników składanych i wszelkich innych depozytów.

Stopa procentowa, jaką Bank Polski miał wypłacać instytucjom i właścicielom depozytów, przez długi czas była przedmiotem sporów i obszernej korespondencji pomiędzy różnemi urzędami. Bank Polski oświadczył, iż od depozytów będzie płacił 4°/_o rocznie. Instytucje, które dotychczas od kapitałów swych, lokowanych przeważnie na hypotekach, pobierały po 5°/_o i 7°/_o, upatrywały w tem krzywdę dla siebie. Jednakże wobec stanowczej odmowy Banku Polskiego, instytucje musiały się zadowolnić stopą 4°/_o-ową.

Ponieważ rozwój operacyj bankowych zależał od napływu kapitałów, przeto Bank Polski dokładał usilnych starań, by wykonanie art. 31 Ustawy Zasadniczej Banku postępowało energicznie. Istotnie już według wykazu z 14 kwietnia r. 1829 do Banku Polskiego wpłynęło: ¹⁾

Funduszków religijnych i edukacyjnych:

w listach zastawnych . 5,270,000 złp. — gr.

w gotowiźnie . . . . 419,460 „ 1 „

Funduszków szpitalnych z kasy głównej województwa Po-

dlaskiego . . . . . 46,300 „ — „

Ogółem . . . . 5,735,760 złp. 1 gr.

W końcu tegoż roku (15 grudnia 1829) wszelkie kapitały szpitalne, będące w depozycie komisij wojewódzkich, przeniesiono już do Banku Polskiego. Podług sporządzonego w tej mierze wykazu złożone w Banku fundusze szpitali głównych i parafialnych wynosiły: ²⁾

w listach zastawnych. . 727,200 złp. — gr.

• w gotowiźnie. . . . . 139,118 „ 26 „

Razem. . . . . 866,318 złp. 26 gr.

¹⁾ Akta Kom. Rząd. Spr. Wewn. i Duch. Volum. 658, fol. 53. Archiw. Minist. Spr. Wewn.

²⁾ Ibidem, fol. 65.

Jednocześnie szpitale wymawiały lokowane u prywatnych dłużników kapitały i w miarę odbioru ich przelewały je do Banku Polskiego. W ten sposób w r. 1830 wpłynęło do Banku z kasy głównej województwa Lubelskiego 5,600 złp. ¹⁾ i województwa Sandomierskiego 11,947 zł. 11 gr. ²⁾

Fundusze szpitalne, zdeponowane w Banku Polskim, wynosiły ogółem 973,585 złp. 20 gr. według wykazu, sporządzonego w początku r. 1831. ³⁾

W obawie, by skutek operacyj wojennych Rząd wraz z Bankiem nie usiłował oddalić się ze stolicy, przez co szpitale byłyby pozbawione możności pobierania procentów od swych kapitałów, prezes Komisji województwa Mazowieckiego wystąpił do ministra Spraw Wewnętrznych z wnioskiem, by wszelkie sumy w Banku złożone, a będące prywatną własnością szpitali, zostały przebrane do kasy głównej wojew. Mazowieckiego.

Komisya Rządowa Spraw Wewnętrznych, uważając, że szpitale, poświęcone ratunkowi cierpiących, którego przerwa choćby chwilowa byłaby dla ludzkości nader dotkliwa, w odezwie do Rządu Narodowego, datowanej 17 marca r. 1831, zaproponowała, by

¹⁾ Mianowicie: dla szpitala przy kościele w Bychawie z dóbr Bychawa 3,600 złp. i dla szpitala Ś-go Ducha w Lublinie z dóbr Borzechów i Tomaszewice 2,000 złp.

²⁾ Mianowicie: a) dla szpitala w Skrzynnie z dóbr Sokolniki Mokre 2,240 złp.; b) dla szpitala S.S. Miłosierdzia w Sandomierzu z dóbr Suliszowa Górnego 570 złp.; c) dla szpitala przy kościele Ś go Ducha w Sandomierzu z dóbr Włostowa 224 złp.; d) dla szpitala S.S. Miłosierdzia w Sandomierzu z dóbr Byszowa 3,420 złp.; e) dla szpitala w Kunowie z dóbr Ichniowa 240 złp. i gotowizną 100 złp., nadto z dóbr Warszówka 1,160 złp. i listami zastawnymi (z kuponami) 3,828 złp. oraz gotowizną 165 zł. 11 gr. Ibidem, fol. 76—77.

³⁾ A mianowicie:

z wojew.	w listach zast.	w gotowiznie	wogóle
Mazowieckiego . . .	440,500 złp.	138,768 złp. 26 gr.	579,268 złp. 26 gr.
Krakowskiego . . .	106,100 "	2,543 " — "	108,643 " — "
Augustowskiego . . .	22,000 "	3,300 " 29 "	25,300 " 29 "
Płockiego	45,200 "	— " — "	45,200 " — "
Podlaskiego	59,300 "	32 " — "	59,332* " — "
Kaliskiego	3,200 "	8,400 " — "	11,600 " — "
Sandomierskiego . . .	31,300 "	365 " 11 "	31,665 " 11 "
Lubelskiego	112,100 "	475 " 14 "	112,575 " 14 "
Razem . . .	819.700 złp.	153,885 złp. 20 gr.	973,585 złp. 20 gr.

Ibidem — fol. 81.

wszelkie fundusze szpitalne zostały przelane z Banku Polskiego do Kas Głównych resp. wojewódzkich, po zaindosowaniu ich na imię szpitali.

Jednakże uchwała ta w życie nie weszła, gdyż zaszyły okoliczności, które zgoła inny obrót nadały funduszom, zdeponowanym w Banku.

Oto Rząd Narodowy, naglony potrzebą, postanowił skorzystać z depozytów bankowych i wziąć sposobem pożyczki pewną ich część. Projekt ten wniesiono do Izby Poselskiej i w dniu 14 czerwca r. 1831 zapadła uchwała brzmiąca następująco:

Izba senatorska i Izba poselska.

„Na przedstawienie Rządu Narodowego i po wysłuchaniu wniosków Komisji Sejmowych, w celu pomnożenia Skarbowi publicznemu funduszu z kapitałów, własnością Instytutów publicznych będących, w myśl dekretu królewskiego z d. 17/29 stycznia 1828 r. w Banku Polskim ulokowanych, a zarazem nadania tymże kapitałom odpowiedniej hipoteki, jaką na dobrach nieruchomości przed spłaceniem miały, uchwały i uchwalają co następuje:

Art. 1. Wszelkie kapitały do Instytutów publicznych, pod zarządem i opieką Rządu Krajowego zostających, należące, w myśl dekretu na wstępie powołanego, na wieczystą lokacyę w Banku Polskim złożone, a złp. 15,256,329 gr. 20 dziś wynoszące, stają się sposobem pożyczki własnością Skarbu publicznego Królestwa. W tym celu listy zastawne, na rzecz Instytutów indossowane, mają być na własność skarbu reindossowane.

Art. 2. Na zabezpieczenie funduszy Instytutowych artykułem poprzednim Skarbowi przekazanych, przeznaczają się w odpowiadającej tymże funduszom ilości kapitały skarbowe w listach zastawnych na hipotekę dóbr ziemskich prywatnych wypożyczone, a złp. 15,295,000 wynoszące. Należny Instytutom 4%, wypłacany będzie z Kas Skarbowych, o ileby zaś bezpieczeństwo takowe, dla wydarzyć się mogącego spadnienia z hipoteki jakiej części

kapitałów skarbowych, zmniejszone zostało, o tyle stratę dla Instytutów wynikał Skarb publiczny z innych funduszków wynagrodzi.

Art. 3. Z pobieranych na umorzenie kapitałów, w Art. 2 wymienionych, procentów winien jest Skarb publiczny składać w Banku Polskim odpowiednie w listach zastawnych lub w gotowiznie kapitały, ulegać mające poprzedniemu, jako własność Instytutowa przeznaczeniu, a to aż do wysokości sumy w takichże listach przez Skarb wypożyczonej.

Art. 4. Dla zapewnienia Skarbowi publicznemu łatwiejszego użycia kapitałów przekazanych, listy zastawne koloru żółtego kosztem Skarbu publicznego zamienione być mają na listy zastawne białe.

Art. 5. Komisye Rządowe właściwe, do których opieka nad interesowanemi Instytutami należy, obowiązane są na mocy prawa niniejszego żądać w księgach hipotecznych na kapitałach Skarbowych w Art. 2 wymienionych, przez Komisję Rządową Przychodów i Skarbu wskazać się mających, stosownego dla zabezpieczenia praw Instytutowych wpisu.

Ogłoszenie prawa niniejszego podług przepisów i wykonanie onego Rządowi Narodowemu poleca się.

W Warszawie dnia 14 czerwca 1831 r.

Marszałek Izby Poselskiej   Prezydujący w Senacie
(podp.) *Wł. hr. Ostrowski.*   (podp.) *Miączyński.*

Sekretarz Izby Poselskiej   Sekretarz Senatu
(podp.) *Ksaw. Czarnocki.*   (podp.) *J. U. Niemcewicz.*
Deput. z Okręgu Stanisławowskiego.

Zgodno z oryginałem

Sekretarz Izby Poselskiej

Czarnocki

Deputowany z Okręgu Stanisławowskiego.“

W wykonaniu tej uchwały Sejmowej Komisya Rządowa Przychodów i Skarbu wezwwała (16 czerwca 1831 r.) Kom. Rząd. Spr.

Wewn. i Policji o wyznaczenie delegowanego, któryby, wspólnie z przedstawicielami Kom. Rząd. Przych. i Skarbu oraz Banku Polskiego, dopełnił przekazania funduszy Instytutowych na rzecz Skarbu publicznego. Komisya Rząd. Spr. Wewn. i Policji delegowała swego radcę prawnego Tarczewskiego i naczelnika Wydziału Instytutów Krzyżanowskiego. ¹⁾

Przezorny Tarczewski uznał, że „wykonaniu uchwały Sejmowej pośredniczyć winien akt obligacji ze strony Komisji Rządowej Przych. i Skarbu, w którymby też Komisya, na zasadzie uchwały Sejmowej, fundusze Instytutowe w Banku na wieczystą lokację złożone sposobem pożyczki na własność skarbu biorąca, wymieniła poszczególne wzięte w pożyczkę fundusze Instytutów publicznych i zeznała obowiązek Skarbu publicznego do zwrotu poszczególnym Instytutom wziętego w pożyczkę kapitału, oraz do regularnego opłacania postanowionych procentów, w którymby nakoniec wskazała imiennie fundusze skarbowe na hipoteczne bezpieczeństwo wziętych w pożyczkę kapitałów Instytutowych.“

Ze wszech miar słuszne i rozumne żądanie Tarczewskiego nie mogło jednak być spełnione. Przedewszystkiem Bank Polski nie posiadał jeszcze dokładnych wykazów, do jakich instytutów należały depozyty. Komisye wojewódzkie w latach poprzednich, nagłone przez Kom. Rząd. Spr. Wewn. i Policji, przesyłały wszelkie wolne kapitały zdeponowane w kasach głównych wojewódzkich, niezawsze dokładnie zaznaczając charakter poszczególnych sum. Zresztą czasy wojenne nie sprzyjały, rzecz prosta, ścisłemu i dokładnemu załatwieniu całej sprawy.

Tymczasem potrzeby wojenne nagliły. Dopełnienie wszelkich formalności prawnych wypadło odłożyć do czasów spokojniejszych, a zrealizowanie pożyczki na rzecz Skarbu publicznego należało dokonać w czasie możliwie szybkim.

Już w d. 21 czerwca r. 1831 minister Przychodów i Skarbu Leon Dembowski wzywa Bank, aby miał w gotowości sumę złp. 2,000,000, ponieważ Komisya Rządowa Wojny i Intendent Jeneralny Wojska w ciągu czasu od 20 czerwca do 10 lipca r. b. potrzebować mogą w gotowiznie około 4,000,000 złp., a wydatki tych władz policzyć należy pomiędzy nieodzowne potrzeby kraju. „Nie będzie trudno—dodaje L. Dembowski—Bankowi zgromadzenie potrzebnej w tym czasie na ten cel gotowizny, skoro zajmie się czynnie i z całą usilnością ściąganiem zaliczeń na depozyta, czyniące około 13,000,000 złp., a z których większa połowa po-

¹⁾ Akta Kom. Rząd. Spr. Wewn. Vol. 658.

dniesioną została przez znanych ze swej zamożności w kraju mieszkańców, jako to: Jana hr. Łubieńskiego, Jana hr. Bielińskiego, Eichmana, pięciu Bereksonów, Geysnera, Gotti, Herszmana, Jonasz Paschalisa, Neumarka, Müntza, Kohna, hr. Jezierskiego, Pozniera, Zacherta i t. p. Przedmiot ten tak jest ważny w obecnem położeniu rzeczy, iż godzien jest największej Banku troskliwości i dlatego to wzywam Bank Polski, aby ściąganiem tych zaliczeń nieodzownie i odrębnie się zajął i wszelkich dozwolonych Mu użył środków, celem przyspieszenia skutku, albowiem być może, iż w czasie późniejszym skarb będzie ograniczony w źródłach swoich i na opędzenie najgwałtowniejszych potrzeb kraju czerpać będzie musiał jedynie z funduszów, jakie w Banku posiada. Aby zaś i w tem źródle nie miał Skarb zawodu, obowiązuję Bank Polski, iżby mi codziennie ustne o postępie swych działań w tej mierze składał raporty.“

Jednocześnie Rząd Narodowy upoważnił Komisję Rządową Przychodów i Skarbu w d. 26 czerwca „do zastawienia listów zastawnych własnością Skarbu będących, bądź w kraju, bądź zagranicą, celem pozyskania potrzebnych na krajowe wydatki funduszów. Wszakże gdyby ten środek okazał się zawodnym lub do wykonania niepodobnym, Komisya Rząd. Przych. i Skarbu mocną będzie takowe listy zastawne, za pośrednictwem Banku, sprzedać zalecić.“ Podpisano Prezes Rządu X. A. Czartoryski. Radca Sekret. Jener. Rządu.—w zast. Referend. Stanu Dyr. Jen. K. Rz. Brodowski.

Stosownie do powyższych rozporządzeń Bank wypłacił Rządowi Narodowemu w dniu 6 lipca r. 1831 złp. 600,000, oraz w d. 25 lipca 372,680 złp. 25 gr., otrzymane ze sprzedaży listów zastawnych wartości 500,000 złp., po potrąceniu komisowego 1,666 złp. 20 gr. Następnie 10 sierpnia t. r. Bank wniósł do kasy Jeneralnej 500,000 złp., 19 sierpnia 200,000 złp. i 22 sierpnia 600,000 złp. — łącznie 2,272,680 złp. 25 gr.

Lecz Bank Polski, bojąc się strat i trudności w odzyskaniu swej należności, gdyż rozporządzenie Komisji Rząd. Przych. i Skarbu co do wydania Bankowi listów zastawnych z Dyrekcyi głównej mogło nie dojść do skutku, zażądał specjalnego z Komisją Przychodów i Skarbu układu. Układ taki zawarty został istotnie 22 sierpnia r. 1831 osnowy następującej:

„Działo się w Warszawie d. 22 sierpnia r. 1831. Wskutku uchwały Sejmowej z d. 15 czerwca r. b. wszelkie kapitały do Instytutów Duchownych i Świeckich nale-

zące na wieczystą lokacyę w Banku Polskim złożone, stały się sposobem pożyczki własnością Skarbu Publicznego Królestwa, a lubo korespondencya względem szczegółowego tychże sum przelania z Komisją Rządową Wyznań Religijnych i Oświecenia publicznego nie jest jeszcze ukończona, zdaje się jednak nie ulegać wątpliwości, że listy zastawne białe na Instytuty indossowane, niemniej listy zastawne żółte, podług odezwy Banku z d. 27 czerwca r. b. № 7192 w sumie złp. 10,776,400 do Dyrekcyi Głównej celem zamiany odesłane, przejdą na własność Skarbu Publicznego.

Gdy jednak formalności zamiany tak prędko uskutecznione być nie mogą, Skarb Publiczny zaś z powodu obecnego położenia kraju i oblężenia stolicy naglony jest potrzebą spiesznego zasilenia Kasy Jeneralnej w zapasy gotowizny, przeto J.W. Minister prezydujący w Kom. Rząd. Przychodów i Skarbu wyznaczył ze strony tejże Komisji Rządowej podpisanego delegowanego do ułożenia się z Bankiem Polskim względem udzielenia Skarbowi Publicznemu stosownych zaliczeń na rachunek funduszu powyż wymienionego.

Delegowany Komisji Rządowej Przychodów i Skarbu, po wspólnem porozumieniu się z Bankiem Polskim, zgodził się na układ następujący:

Art. I. Komisya Rządowa Przychodów i Skarbu odstępuje Bankowi Polskiemu na własność wszelkie Listy Zastawne do Instytutów należące, Skarbowi publicznemu na mocy Uchwały Sejmowej odstąpione, celem zamiany do Dyrekcyi Głównej Towarzystwa Kredytowego odesłane, i podług doniesienia Banku z dn. 27 czerwca r. b., № 7192, sumę 10,776,400 złp. wynosić mające, a to z kuponami, od włącznie drugiego półrocza poczynając, do nich należącymi. Komisya Rządowa Przychodów i Skarbu uwiadomi o tem niezwłocznie Dyrekcyę Główną Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego i wezwie ją, aby pomienione Listy Bankowi Polskiemu bądź za pośrednictwem Dyrekcyj Szczegółowych, bądź bezpośrednio sama wydała, nie odmawiając nawet wydania ich, gdyby Bank bez zamiany, zwrotu pomienionych Listów domagał się. Jeżeliby niektóre Listy Zastawne Bank z Dyrekcyi Głównej

Kredytowej bez zamiany odebrał, a te przez Komisję Rządową Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego lub Komisję Rządową Spraw Wewnętrznych i Policji na Skarb Publiczny indossowane były, Komisya Rządowa Przychodów i Skarbu obowiązuje się Listy Zastawne takowe na imię Banku Polskiego indossować.

Art. 2. Wszelkie koszta zamiany wspomnianych Listów Zastawnych Dyrekcyi Głównej Towarzystwa Kredytowego należące, niemniej koszta portoryj przesłania tychże Listów z Dyrekcyj Szczegółowych do Warszawy, należec będą do Komisji Rządowej Przychodów i Skarbu.

Art. 3. Cena odstąpionych niniejszem układem Bankowi Listów ustanawia się na 75% tak, iż od Banku przypadac będzie Skarbowi Publicznemu suma złp. 8,082,300, którą Bank w następujących terminach wypłacić obowiązuje się:

22 sierpnia . . .	złp. 800,000
27 " . . .	" 700,000
1 września . . .	" 900,000
6 " . . .	" 700,000
12 " . . .	" 800,000
18 " . . .	" 600,000
24 " . . .	" 700,000
1 października . . .	" 600,000

Łącznie złp. 5,800,000

Co się tycze resztującej sumy 2,282,300 złp. do dopełnienia ogólnej należności Skarbowi w sumie złp. 8,082,300 od Banku przypadającej, o terminie wypłaty tejże podług możności Banku, w końcu miesiąca września oddzielny układ zawarty zostanie.

Art. 4. Komisya Rząd. Przych. i Sk. przyłoży wszelkiego starania, aby zamiana Listów Zastawnych i przepisanie ich w Hypotekach Wojewódzkich jak najrychlej nastąpiły tak, aby wspomniane Listy ile być może najspieszniej w posiadanie Banku oddane zostały. Dopóki to nie nastąpi, Komisya Rząd. Przych. i Sk. nietylko w asygnowaniu sum od Banku przypadających, wszelką możliwą względność zachować przyrzeka, ale nadto obowiązuje się wszelkie srebra z postanowionego podatku srebrnego wpływające oddawać Bankowi, nie żądając za takowe zapłaty w ciągu miesiąca września, po skończeniu którego nowy układ, tak jak o resztującą walutę Listów Zastawnych, zawarty zostanie.

Oprócz tego J.W. Minister Przychodów i Skarbu bierze na siebie obowiązek czynić w Rządzie przedstawienia i nie dopuszczać, aby jakiegokolwiekbądź sumy pod dozorem Rządu będące

a w Banku lokowane, dopóki Bank w zaliczeniach, z niniejszego Układu wynikających, pokrytym nie będzie, podnoszone z Banku nie były, jak tylko na właściwe ich, podług dotychczasowych przepisów, przeznaczenie.

Art. 5. Na przypadek, gdyby Bank z jakiegokolwiek powodu nie zdołał odebrać Listów Zastawnych bądź z Dyrekcji Głównej Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego, bądź z Dyrekcji Szczegółowych, Skarb zapewnia mu zwrot tych zaliczeń, któreby przносиły wartość odebranych przez niego Listów Zastawnych na wszelkich dochodach swoich, mianowicie zaś na zapasach soli, jakie ma lub posiadać będzie.

Układ ten w dwóch egzemplarzach spisany, poniesiony będzie do zatwierdzenia Rządu Narodowego.

Delegowany z Komisji Członkowie Banku:

Skarbu:

(podp.) *H. Ostrowski.*

(podp.) *Lubowidzki, Prezes.*

(=) *Głuszyński.*

(=) *Feliks Szymanowski.*

Układ niniejszy w dn. 28 sierpnia 1831 r. został zatwierdzony przez Ministra Prezydującego w Komisji Rząd. Przych. i Skarbu Leona Dembowskiego, a następnego dnia uzyskał zatwierdzenie Rządu Narodowego, w którego imieniu podpisał J. K. Krukowiecki.

Układ powyższy z powodu zdobycia Warszawy i zgnicenia rewolucyi nie mógł być wykonany w całej rozciągłości. Pożyczka, przyznana Rządowi Narodowemu przez uchwałę sejmową z d. 14 czerwca 1831 r., nie została mu też w całości wypłaconą.

W istocie Rząd Narodowy wypożyczył z funduszków Instytutowych, zdeponowanych w Banku Polskim, sumy następujące (w rublach):

I. Fundusze Instytutowe:

Z województwa Krakowskiego . 203,780.78½ rb.

„ Sandomierskiego 164,763.63 „

Czyli łącznie z późniejszej gub. Radomskiej 368,544.41½ rb.

Z województwa Lubelskiego . . 219,746.89 rb.

„ Podlaskiego . . 139,743.67½ „

Czyli łącznie z późniejszej gub. Lubelskiej 359,490.56½ „

Z województwa Płockiego . . . 80,505.35 rb.

Czyli z późniejszej gub. Płockiej . . . 80,505.35 „

Z województwa Augustowskiego 27,858.49½ rb.

Czyli z późniejszej gub. Augustowskiej . . . 27,858.49½ „

Z województwa Kaliskiego . . .	106,019.01½ rb.
„ Mazowieckiego . . .	306,960.57 „
Czyli z późniejszej gub. Warszawskiej łącznie	412,979.58½ rb.
Razem	1,249,378.41 = 1,249,378.41 rb.
II. Fundusz ogólnoreligijny (czyli sumy pozostałe po zniesionych klasztorach Karmelitek w Warszawie, Brygidek w Lublinie, Cystersów w Łądzie i t. d.)	
	178,814.82½ „
III. Fundusz po duchowieństwie Poznańskim (tu mieścił się fundusz Kapituły gnieźnieńskiej)	
	39,313.36½ „
IV. Fundusz ogólnopedagogiczny	
	15,450 „
V. Fundusz oddany do dyspozycji b. Komisyi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego 253,843.46½ „	
	Ogółem 1,736,800.06½ rb.

Po stłumieniu rewolucyi, pożyczka powyższa stanowiła dla Rządu Tymczasowego Królestwa Polskiego sprawę trudną do rozstrzygnięcia. Przez dekret cesarski, wydany 12 (24) listopada r. 1831, wszelkie postanowienia Rządu Narodowego zostały zniesione, uznano je wprost za niebyłe.¹⁾

W tym jednak razie było nie tylko postanowienie, lecz i czyn, zajęcie funduszków Instytutowych przez Rząd Narodowy, a to było znacznie trudniejszem do cofnięcia. Rząd Tymczasowy miał dwie drogi: albo uznać ważność uchwały sejmowej, zapadłej dnia 14/VI r. 1831, a dokonaną pożyczkę funduszków Instytutowych za legalną i nad faktem pozbawienia Instytutów ich kapitałów przejść do porządku dziennego, jako nad faktem dokonanym — albo też, wychodząc z zasady, że wszelkie postanowienia Rządu Narodowego były nielegalne, uznać uchwałę sejmową za nieważną, niebyłą, i w takim razie zwrócić Instytutom fundusze, wypożyczone przez Rząd Narodowy.

Zwyciężyło stanowisko zasadnicze: uznano uchwałę sejmową za niebyłą, lecz konsekwencye logiczne, stąd wypływające, załatwiono w sposób połowiczny. Mianowicie, zamiast zwrotu funduszków Instytutom, Rząd Tymczasowy ograniczył się do zobowiązania wypłacania corocznie 4% od kapitałów, przejętych przez Rząd Narodowy. Ujawniono to w postanowieniu, wydanem 24 listopada (6 grudnia) 1831 r.²⁾

¹⁾ *Dzien. Praw*, t. XIII, № 58.

²⁾ Wypis z protokołu posiedzenia Rządu Tymczasowego Królestwa Polskiego dn. 24 listopada (6 grudnia) 1831 r.

„W zamiarze zasłonięcia o ile można od zupełnej straty funduszków Instytutowych, wedle pierwotnego wykazu sumę złp. 15,256,329 wynoszących (2,288,449 rb. 35 k.), w Banku na wieczystą prowizję złożonych, a wskutku uchwały Sejmu Rewolucyjnego na owczasowe potrzeby użytych, mając oraz na uwadze, że wskutku unieważnienia wszelkich postanowień Rządu Rewolucyjnego i uchwała, o której mowa za niebyłą uważaną być winna, Rząd Tymczasowy zgodnie z przełożeniem Komisji Rządowej Przychodów i Skarbu z d. 21 października (2 listopada) r. b. № 39510 wyrzekł tymczasowie:

a) że fundusze Instytutowe, o ile z pierwotnego zamierzenia zajęte nie są i w Banku się znajdują, jako własność Instytutowa, pozostać winny;

b) że Listy Zastawne przez Komisję Rządową Bankowi Polskiemu sprzedane, o ile dotąd przez tenże Bank na rzecz jego zużyte nie zostały, do własności instytutowej jakby sprzedane nie były powrócić powinny i jako takie wedle pierwotnego przeznaczenia pozostać;

c) że dopóki sposób zaspokojenia Instytutów obmyślony nie zostanie, od funduszków spotrzebowanych procent po 4°/_o na budżecie skarbowym na rzecz tychże Instytutów zamieszczony być winien.

Co się tyczy sposobu powrótienia Instytutom, o których mowa, straconych funduszków gdy członek Rządu Dyrygujący Wydziałem Skarbowym, powołując się na wniosek swój na obecnem posiedzeniu już uczyniony, ażeby przywrócenie takowe nastąpiło z wartości dóbr osób, od dobrodziejstwa amnestyi wyłączonych, w tym celu zając się mających, Rząd Tymczasowy, mając na uwadze, że fundusze Instytutowe, jako własność prywatna, są nietykalne, i że ci, którzy mieli udział w wydaniu uchwały prawa własności pogwałcającej, stali się tem samem za jej skutki odpowiedzialnymi, uznał wniosek Członka Dyrygującego Wydziałem Skarbowym za sprawiedliwy, lecz oświad-

czył zarazem, że wyrzeczenie w tej mierze jedynie od samego Monarchy zawisło.“

„Zgodno z protokołem
podp. Sekret. Jen. Rządu *I. Tymowski.*“

We dwa miesiące później, bo 29 grudnia 1831 r. (10 stycznia 1832 r.), Rząd Tymczasowy wydał jeszcze postanowienie uzupełniające treści następującej: ¹⁾

„Objaśniony raportem Komisji Rząd. Przychodów i Skarbu z d. 24 grudnia (5 stycznia) r. b. № 46127, że fundusze Instytutowe w Banku Polskim na wieczystą prowizję złożone, a przez uchwałę Rządu Rewolucyjnego na zaspokojenie ówczesnych potrzeb, sposobem pożyczki Skarbowi przyznane, przeszły w owej epoce na własność Banku, który całkowitą onychże wartość wypłacił, a tem samym jakkolwiek sam tychże Listów dotychczas nie użył, nie może być ograniczonym w dalszem onychże rozrządzeniu wedle swoich widoków bez poprzedniego zwrócenia sumy za teź listy skarbowi wypłaconej, zważywszy niemniej, że obecna zamożność skarbu nie dozwala mu ponieść na ten przedmiot nader znakomitego wydatku, Rząd Tymczasowy znalazł się zniewolonym do uzupełnienia decyzji swej w rzeczonym przedmiocie wskutku przedstawienia Komisji Rządowej Przychodów i Skarbu, na posiedzeniu z d. 24 listopada (6 grudnia) 1831 r. sub L.^b zapadłej, w ten sposób, iż utrzymując stan rzeczy dotychczasowy polecił jedynie Komisji Skarbu umieszczenie w budżecie procentu od tych kapitałów przez Skarb nabytych, które były własnością bezpośrednią Instytutów a nie Rządu.“

„Zgodno z protokołem
podp. *I. Tymowski.*“

---

¹⁾ Wypis z protokołu posiedzenia Rządu Tymczasowego Król. Polskiego dn. 29 grudnia 1831 r. (10 stycznia 1832 r.).

Jak wynika z powyższych dokumentów, Bank Polski, który, na zasadzie uchwały sejmowej dn. 14 czerwca r. 1831 i stosownie do układu, zawartego z Komisją Rządową Przychodów i Skarbu, wypłacił Rządowi Narodowemu gotówkę, stał się właścicielem funduszków Instytutowych. Bank więc został w zupełności zaspokojony, a wydatki jego pokryte całkowicie. Inaczej rzecz się miała z Instytutami, t. j. szpitalami, szkołami, kościołami i t. p., których fundusze zostały zabrane na zaspokojenie Banku. Wprawdzie Rząd Tymczasowy miał na względzie „zasłonięcie o ile można od zupełnej zatury funduszków Instytutowych,“ lecz żadnego zabezpieczenia hipotecznego, prawnego tymże Instytutom nie dał. Poleciał jedynie, by do budżetu Królestwa Polskiego wnosć corocznie na rzecz Instytutów sumę, odpowiadającą 4% od zabranych tymże Instytutom funduszków.

Taki brak zabezpieczenia prawnego, jak to zobaczymy niżej, przyprawił instytucje dobra publicznego o stratę funduszków, które, jako pochodzące z zapisów i legatów, powinny być nietykalne i nienaruszalne.

Zgodnie z postanowieniem Rządu Tymczasowego z dn. 24 listopada (6 grudnia) 1831 r. i 29 grudnia (10 stycznia) 1832 r., Rząd, za pośrednictwem Banku, istotnie zaczął wypłacać procenty od zabranych kapitałów.

Jak wyżej zaznaczyłem, sumy, wypożyczone przez Rząd Narodowy, ze względu na swe pochodzenie i charakter, dzieliły się na pięć działów: I fundusze Instytutowe; II fundusz ogólnoreligijny; III fundusz po duchowieństwie poznańskim; IV fundusz ogólnopedagogiczny i V fundusz, będący w dyspozycji b. Komisji wyznań religijnych i oświecenia publicznego.

Rozpatrzmy z kolei każdą z tych kategorii.

I. Fundusze Instytutowe.

Największą sumę stanowiły fundusze Instytutowe. Należały tu liczne sumy, powstałe z zapisów na kościoły, bractwa religijne, szpitale, szkoły. Od wszystkich sum Bank Polski wypłacał z funduszków skarbowych 4% według list, układanych bez zmiany, i wydatek ten wpisywano corocznie do budżetu Królestwa.

Ze względu na ważność sprawy, podaję tu dokładną kopię listy, według której Instytuty otrzymywały procenty z Banku:

WYKAZ KAPITAŁÓW

Instytutowych i Duchownych

z Banku Polskiego na rzecz Skarbu Królestwa w roku 1831 sposobem pożyczki podniesionych, od których przypadają do zaspokojenia procenty (w rublach) od dn. 10/22 czerwca r. . . . do dn. 10/22 czerwca r. . . .

Nazwisko Instytutu i powiatu, w którym Instytut położony	Wysokość kapitału w rublach	procent 4%	Nazwisko Instytutu i powiatu, w którym Instytut położony	Wysokość kapitału w rublach	procent 4%
I) Gub. Radomska.					
I. Pow. Radomski.					
w Białobrzegach kościół	300,0	12,0	w Tczowie kościół . . .	1113,0	44,52
" Błotnicy "	90,0	3,60	" Wierzbicy " . . .	135,0	5,40
" Goryniu "	150,0	6,0	" Wierzbicy Prebenda Różańcowa . . .	525,0	21,0
" Górze Jaroszyn "	724,87½	28,995	w Winawie kościół . . .	45,0	1,80
" Grabowie "	525,0	21,0	" Wolanowie " . . .	750,0	30,0
" Jankowicach "	150,0	6,0	" Wrzeszczowie " . . .	525,0	21,0
" Jarosławicach "	60,0	2,40	" Wyśmierzycach " . . .	465,0	18,60
" Jasionnej "	520,50	20,82	" Wysokiem Kole ks. Dominikanie. . . .	6690,90	267,60
" Jedlińsku "	544,29½	21,77	w Zwoleniu kościół . . .	172,50	6,90
" Kazanowie "	765,0	30,60	" Zwoleniu Prebenda św. Stanisława . . .	450,0	18,0
" Kowali Stępczin. "	135,0	5,40	II. Pow. Kielecki.		
" Magnuszowie "	1215,0	49,80	w Bebelnie kościół . . .	750,0	30,0
" Mniszewie "	630,0	25,20	" Bolminie " . . .	300,0	12,0
" Mniszku "	555,0	22,20	" Brzegach " . . .	300,0	12,0
" Oleksowie "	270,0	10,80	" Chęcinach kościół parafialny . . .	150,0	6,0
" Oleksowie ks. Wikaryusze	1050,0	42,0	w Chęcinach Altarya przy kościele . . .	300,0	12,0
w Potworowie kościół parafialny . . .	690,0	27,60	w Chęcinach P.P. Franciszkanki . . .	7410,0	296,40
w Radomiu kościół parafialny . . .	1995,0	79,80	w Chęcinach ks.ks. Franciszkanie. . . .	2130,0	85,20
w Radomiu ks. Bernardyni . . .	1125,0	45,0	w Chęcinach Bractwo Różańcowe u ks.ks. Franciszkanów . . .	*75,0	3,0
w Radomiu ks. Pijarzy .	2700,0	108,0	w Chęcinach ks.ks. Mansyonarze. . . .	450,0	18,0
" Radzanowie kościół	45,0	1,80	w Chęcinach kościół ks. Mansyonarzy i Wikaryusze. . . .	150,0	6,0
" Regowie "	660,0	26,40			
" Rożniszewie "	600,0	24,0			
" Sieciechowie "	300,0	12,0			
" Skaryszowie "	4395,0	175,80			
" Stromcu "	75,0	3,0			
" Swierzach Gór. "	225,0	9,0			

*) Procenty od kapitałów, oznaczonych w tablicy znakiem *, wypłacają się corocznie ze Skarbu, gdyż uznano, że kapitały te, jako nienależące do duchowieństwa, niewłaściwie zabrane zostały na Skarb z powodu błędnej interpretacji brzmienia Ukazów r. 1864 i 1865. W każdym razie osoby interesowane powinny sprawdzić to na miejscu, zbadać, kto odbiera % i na jaki użytek.

Nazwisko Instytutu i powiatu, w którym Instytut położony	Wysokość kapitału w rublach	procent 4%	Nazwisko Instytutu i powiatu, w którym Instytut położony	Wysokość kapitału w rublach	procent 4%
w Chęcinach Prebenda Św. Trójcy	150,0	6,0	w Sędziszowie Prebenda Różańcowa	630,0	25,20
w Chlewicach kościół	300,0	12,0	w Sędziszowie Prebenda Krzcięcic.	150,0	6,0
" Daleszycach "	286,65	11,465	w Słupi kościół	225,0	9,0
" Grudzynach "	75,0	3,0	" Węgleszynie kościół	390,0	15,60
" ks.ks. Mansyonarze.	*75,0	3,0	" Węgleszynie Kapelania Szpitalna	750,0	30,0
w Jędrzejowie kościół	3375,0	135,0	w Węgleszynie Promotorya Bractwa Szkaplerza	*450,0	18,0
" Św. Anny	150,0	6,0	w Włoszczowy kościół	150,0	6,0
w Jędrzejowie Kapelania szpitalna	150,0	6,0	" Włoszczowy Prebenda Różańcowa	450,0	18,0
w Karczówce pod Kielcami ks. Bernardyni	150,0	6,0	w Wodzisławiu kościół	300,0	12,0
w Kielcach Kapituła Kolegiaty	2376,30	95,05			
w Kielcach Kanonia Kaznodziejska przy Kolegiacie	2835,0	113,40	III. Pow. Sandomierski.		
w Kielcach Bractwo Różańcowe.	* 7,50	0,30	w Bidzinach kościół	450,0	18,0
w Kielcach ks. Wikaryusze	1740,0	69,60	" Bogoryi	930,0	37,20
w Kielcach Seminarjum	150,0	6,0	" Bogoryi Bract. Szkaplerza	*450,0	18,0
" Kluczewsku kościół	375,0	15,0	w Chobrzeżanach kościół	180,0	7,20
" Kossowie "	150,0	6,0	" Glinianach "	150,0	6,0
" Kozłowie "	75,0	3,0	" Górach Wysokich "	300,0	12,0
" Krasocinie "	1050,0	42,0	" Goźlicach "	150,0	6,0
" Krzcięcicach "	150,0	6,0	" Janikowie "	597,0	23,88
" Kurzelowie Kolegiata	1410,0	56,40	" Jankowicach kościelnych kościół.	375,0	15,0
" Łopusznie kościół	825,0	33,0	w Kielczyźnie kościół	900,0	36,0
" Małogoszczu Altarya Św. Michała.	450,0	18,0	" Klimontowie "	12600,0	504,0
w Małogoszczu ks. Mansyonarze.	3000,0	120,0	" Klimontowie ks. Dominikanie	2760,0	110,40
w Małogoszczu Probostwo szpitalne	*525,0	21,0	w Klimontowie Prebenda Św. Józefa	510,0	20,40
w Małogoszczu ks. Wikaryusze.	510,0	20,40	w Koprzywnicy kościół	150,0	6,0
w Małogoszczu ks. Wikaryusze i Mansyonarze	150,0	6,0	" Koprzywnicy Prebenda Różańcowa	150,0	6,0
w Mieronicach kościół	300,0	12,0	w Łoniewie kościół	450,0	18,0
" Mierzwinie ks. Mansyonarze.	150,0	6,0	" Malicach "	450,0	18,0
w Moskarzowie kościół	150,0	6,0	" Mydłowie "	780,0	31,20
" Nagłowicach "	150,0	6,0	" Obrazowie "	90,0	3,60
" Olesznie "	450,0	18,0	" Obrazowie Bractwo Św. Anny	*300,0	12,0
" Rembieszycach "	75,0	3,0	w Olbierzowicach kościół	30,0	1,20
" Sędziszowie ks. Mansyonarze.	900,0	36,0	" Ożorowie "	348,37	13,93
w Sędziszowie ks. Wikaryusze.	300,0	12,0	" Przybyślavicach "	1650,0	66,0
			" Połańcu "	1050,0	42,0
			" Rakowie kościół "	5925,0	237,0
			" Szkoła elementarna	*435,0	17,40
			w Sandomierzu kościół katedralny ¹⁾	12990,0	519,60

¹⁾ Z sum w Sandomierzu 3.150 rb. zapisane na reparację katedry i 955 rb. na reparację kościoła Św. Pawła w Sandomierzu.

Nazwisko Instytutu i powiatu, w którym Instytut położony	Wysokość kapitału w rublach	procent 4%	Nazwisko Instytutu i powiatu, w którym Instytut położony	Wysokość kapitału w rublach	procent 4%
w Sandomierzu kapituła katedralna	300,0	12,0	w Rudzie Kościelnej kościół	450,0	18,0
w Sandomierzu ks. Mansyonarze przy katedrze	240,0	9,60	w Rzecznowie szkoła	*1317,07	52,68
w Sandomierzu ks. Psalterzyści przy katedrze	1800,0	72,0	" " szpital	*878,34½	35,13
w Sandomierzu ks. Wikaryusze.	7612,50	04,50	" Siennie kościół	280,03	11,20
w Sandomierzu ks. Dominikanie	2274,15	90,965	" Skarzysku "	600,0	24,0
w Sandomierzu Bractwo Różańcowe u ks. Dominikanów	*300,0	12,0	" Słupi nowej kościół	150,0	6,0
w Sobótce kościół	7,50	0,30	" Solcu	1650,0	66,0
" Staszowie kościół parafialny	1781,14	71,245	" Waśniowie "	120,0	4,80
w Staszowie Prebenda Św. Ducha	300,0	12,0	V. Pow Opoczyński.		
w Strzyżowicach kościół	15,0	0,60	w Bedlnie kościół	150,0	6,0
" Sulisławicach "	1890,0	75,60	" Białaczowie kościół	780,0	31,20
" Szczeglicach "	150,0	6,0	" Bodzentynie	450,0	18,0
" Szumsku ks.ks. Wikaryusze	800,0	12,0	" " ks.ks. Mansyonarze.	150,0	6,0
w Trójcy kościół ¹)	750,0	30,0	w Borkowicach kościół	1182,50	47,30
" " ks. Wikaryusze ¹).	4050,0	162,0	" Chlewiskach "	2115,0	84,60
w Włostowie kościół	1050,0	42,0	" Cmińsku "	900,0	36,0
" Wojciechowicach kościół	975,0	39,0	" Czermnie "	960,0	38,40
w Zawichoście ks. Franciszkanie	375,0	15,0	" Dąbrowie "	150,0	6,0
IV. Pow. Opatowski.			" Falkowie "	240,0	9,60
w Chybicach kościół	625,50	25,02	" Gowarczowie ks.ks. Mansyonarze i Wikaryusze.	1500,0	60,0
" Cmielowie "	30,0	1,20	w Grzymałkowie kościół	1350,0	54,0
" Grabowcu "	150,0	6,0	" Kazanowie ks.ks. Bernardyni	753,15	30,125
" Grocholicach "	855,0	34,20	w Klwowie kościół parafialny	225,0	9,0
" Hży "	5370,0	214,80	w Kunicach kościół	150,0	6,0
" Krynkach "	525,0	21,0	" Libiszowie "	150,0	6,0
" Krzyżanowicach kościół	300,0	12,0	" Lipie "	285,0	11,40
w Kunowie kościół	150,0	6,0	" Mlinie "	75,0	3,0
" Modliborzycach kościół	759,0	30,36	" Mniowie "	450,0	18,0
w Mominie kościół	195,0	7,80	w Nieznamierowicach kościół	1410,0	56,40
" Opatowie Kolegiata	1005,0	40,20	w Odrowążu kościół	750,0	30,0
" " ks. Bernardyni	150,0	6,0	" Odrzywole	450,0	18,0
w Pawłowie kościół	60,0	2,40	" " Szkoła Elementarna	*600,0	24,0
" Ptkanowie "	1350,0	54,0	w Opocznie kościół	780,0	31,20
			" " Komendarz przy kościele	300,0	12,0
			w Petrykozach kościół	1245,0	49,80
			" Pilczycy	676,50	27,6
			" Piekoszowie na reparację kościoła	60,0	2,40
			w Piekoszowie Prebenda	900,0	36,0
			" Przedborzu kościół	90,0	3,60
			" Przysusze	75,0	3,0
			" Radoszycach "	300,0	12,0

¹) W pożyczkach tych: 750 rb. na kościół (z dóbr Klimontów) i 4050 rb. dla ks. Wikaryuszów (z dóbr Winiary) mieści się suma 1125 rb. legowana, jako posag, dla trzech panien.

Nazwisko Instytutu i powiatu, w którym Instytut położony	Wysokość kapitału w rublach	procent 4%	Nazwisko Instytutu i powiatu, w którym Instytut położony	Wysokość kapitału w rublach	procent 4%
w Skorkowicach kościół	60,0	2,40	w Przemykowie Bractwo Różańcowe.	*450,0	18,0
" Skotnikach "	150,0	6,0	w Radziemicach kościół	180,0	7,20
" Skrzynnie "	1560,0	62,40	" Sancygniowie "	75,0	3,0
" Skrzyńskiego "	525,0	21,0	" Sokolinie "	840,0	33,60
" Sławnie kościół . . .	345,0	13,80	" Sokolinie Bract. przy kościele . . .	*600,0	24,0
" Smardzewicach ks. ks. Franciszkanie . . .	831,28	33,25	w Szkalbmierzu Kolegiata.	1200,0	48,0
w Sołku kościół . . .	450,0	18,0	w Szkalbmierzu Kanonicy przy Kolegacie . . .	300,0	12,0
" Stanowiskach kościół	150,0	6,0	w Szkalbmierzu Wika-ryusze przy Kolegacie . . .	1485,0	59,40
" Strawczyne "	450,0	18,0	w Tarnowy kościół . . .	150,0	6,0
" Studziannej ks. ks. Filipini. . .	12750,0	510,0	" Tczycy "	480,0	19,20
w Szydłowcu kościół	450,0	18,0	" Wawrzeńcycach kościół . . .	300,0	12,0
" Św. Katarzynie P. P. Bernardynki. . .	1350,0	54,0	w Wawrzeńcycach komendarze przy kościele . . .	300,0	12,0
w Tarczku kościół . . .	150,0	6,0	w Więclawicach kościół Witowie "	24,0	0,96
" Wielkiej Woli ks. ks. Bernardyni . . .	600,0	24,0	" Wrocimowicach Bractwo Szkaplerza . . .	450,0	18,0
w Wzdolach kościół . . .	1200,0	48,0	w Xiążkach Wielkich kościół . . .	*300,0	12,0
" Wysokiej "	225,0	9,0	w Xiążu Wielkim Bractwo Różańcowe . . .	345,0	13,80
" Żarnowie "	450,0	18,0	w Xiążu Małym kościół . . .	*150,0	6,0
VI. Pow. Miechowski.			VII. Pow. Olkusi.		
w Bejskach kościół . . .	600,0	24,0	w Będzinie kościół . . .	120,0	4,80
" Bejskach Prebenda Św. Anny. . .	525,0	21,0	" szpital . . .	150,0	6,0
w Bobinie kościół . . .	600,0	24,0	" Bydlinie kościół . . .	150,0	6,0
" Chrobrzu "	300,0	12,0	" Chechle " . . .	300,0	12,0
" Czaplach Wielkich kościół . . .	900,0	36,0	" Chlinie " . . .	1200,0	48,0
w Czarnocinie kościół	225,0	9,0	" Chruszczobrodzie kościół . . .	225,0	9,0
" Działoszycach Bractwo Różańcowe. . .	*150,0	6,0	w Ciegowicach kościół	195,0	7,80
w Gołczy Bractwo Św. Trójcy . . .	*600,0	24,0	" Czeladzi " . . .	350,40	14,15
w Gorzkowie kościół . . .	780,0	31,20	" szpital " . . .	150,0	6,0
" Iwanowicach szpital. . .	*150,0	6,0	" Gołaczowej kościół . . .	150,0	6,0
" Kazmierzy Prebenda Bractwa Różańcowego. . .	1200,0	48,0	" Gołonogu " . . .	900,0	36,0
w Kocinie ks. ks. Wikaryusze. . .	150,0	6,0	" Grodzcza szkoła . . .	300,0	12,0
w Mstyczowie kościół . . .	150,0	6,0	" Grodzisku Prebenda Św. Salomei. . .	450,0	18,0
" Opatowcu Bractwo Różańcowe . . .	30,0	1,20	w Jerzmanowicach kościół . . .	60,0	2,40
w Pałecznicy kościół . . .	900,0	36,0	w Jerzmanowicach kaplica szpitalna dla ubogich . . .	450,0	18,0
" Pełczykach Prebenda Różańcowa Św. Katarzyny . . .	1260,0	50,40	w Imbrowicach kościół . . .	150,0	6,0
w Probówach kościół	600,0	24,0	w Irządach kościół . . .	2250,0	90,0
" Proszowicach . . .	300,0	12,0			
" Proszowicach ks. ks. Wikaryusze . . .	60,0	2,40			
w Proszowicach Prebenda Różańcowa . . .	450,0	18,0			

Nazwisko Instytutu i powiatu, w którym Instytut położony	Wysokość kapitału w rublach	procent 4 ^o /o	Nazwisko Instytutu i powiatu, w którym Instytut położony	Wysokość kapitału w rublach	procent 4 ^o /o
w Koziegłówkach kośc.	450,0	18,0	w Gnojnie kościół . .	2100,0	84,0
" Koziegłowach "	150,0	6,0	" Gorysławicach kościół	570,0	22,80
" Kroczycach "	150,0	6,0	" Janinie kościół . . .	300,0	12,0
" Kromołowie Prebenda przy kościele . .	450,0	18,0	" Korczynie Starym kościół . . .	60,0	2,40
w Lelowie kościół . . .	600,0	24,0	w Korytnicy Prebenda Sw. Floryana . . .	600,0	24,0
" " Altarya Św. Anny . . .	225,0	9,0	w Katuszowie Prebenda Sw. Józefa . . .	450,0	18,0
w Lelowie Starym kościół . . .	150,0	6,0	w Katuszowie ks. ks. Wikaryusze . . .	600,0	24,0
w Mrzygłodzie kościół . .	977,40	39,95	w Kurozwękach ks. Kanonicy Lateraneńscy . . .	60,0	2,40
" " szkoła . . .	90,0	3,60	w Lisowie kościół . . .	450,0	18,0
" Nakle kościół . . .	225,0	9,0	" Lisowie Prebenda Św. Bartłomieja . . .	300,0	12,0
" Niwce . . .	750,0	30,0	w Lisowie Altarya Niep. Pocz. N. P. Maryi . . .	600,0	24,0
" " Prebenda . . .	300,0	12,0	w Łukowy kościół . . .	180,0	7,20
" Ogrodzienicu kościół . .	900,0	36,0	" Nowem Mięcie Korczynie kościół Św. Trójcy . . .	75,0	3,0
" Olkuszu . . .	1194,0	47,76	w Nowem Mięcie Korczynie Probostwo Ś. Trójcy . . .	1875,0	75,0
" Olkuszu Prebenda Kustodyjna . . .	1072,50	42,90	w Nowem Mięcie Korczynie Prebenda Różańcowa . . .	525,0	21,0
w Olsztynie kościół . . .	300,0	12,0	w Nowem Mięcie Korczynie-Kanonia Kaznodziejska . . .	870,0	34,80
" Pilicy . . .	150,0	6,0	w Nowem Mięcie ks.ks. Franciszkanie . . .	4662,75	186,51
" Pilicy Kolegiata . . .	3615,0	144,60	w Nowem Mięcie Bractwo Św. Józefa . . .	*540,0	21,60
" Pilicy Bractwo Różańcowe . . .	*90,0	3,60	w Nowem Mięcie Bractwo Miłos. (Mons Pietatis) . . .	*300,0	12,0
w Pilicy Prebenda Św. Piotra . . .	450,0	18,0	w Oleśnicy ks.ks. Masyonarze . . .	675,0	27,0
w Pilicy kaplica Św. Barbary . . .	180,0	7,20	w Oleśnicy Prebenda Różańcowa . . .	450,0	18,0
w Pilicy ks. ks. Reformacji . . .	1125,0	45,0	w Pącanowie Prebenda Św. Trójcy przy kościele Św. Michała . . .	75,0	3,0
w Podlesiu kościół . . .	450,0	18,0	w Pierzchnicy kościół . .	180,0	7,20
" Porębie Górnej kościół . .	548,20	21,925	" Piotrkowicach " . . .	600,0	24,0
w Porębie dzierznej kościół . . .	300,0	12,0	" " Bractwo Niep. Pocz. N. M. P. przy kość. ks. Bern. . .	*600,0	24,0
w Raclawicach Rządowych kościół . . .	15,0	0,60	w Sędziejowicach kośc.	150,0	6,0
w Sieciechowicach kościół . . .	1050,0	42,0	" Solcu kościół . . .	1396,35	55,855
w Siewierzu kościół . . .	300,0	12,0	" Stopnicy . . .	240,0	9,60
" Sławkowie . . .	125,40	5,15	" " szkoła . . .	*300,0	12,0
" Smardzewicach " . . .	300,0	12,0	" Strożyskach kościół . .	300,0	12,0
" Szreniawie " . . .	150,0	6,0	" Szczaworyżu " . . .	795,0	31,80
" Ulinie Wielkiej " . . .	75,0	3,0			
" Wolbromiu " . . .	210,0	8,40			
" Wojkowicach " . . .	255,0	10,20			
VIII. Pow. Stopnicki.					
w Chmielniku kościół . . .	30,0	1,20			
" Chomentowie " . . .	150,0	6,0			
" Chotlu Czerwon. " . . .	480,0	19,20			
" Dobrowodzie . . .	900,0	36,0			
" Dobrowodzie Bractwo Niepokal. Pocz. N. P. Maryi . . .	*150,0	6,0			

Nazwisko Instytutu i powiatu, w którym Instytut położony	Wysokość kapitału w rublach	procent 4‰	Nazwisko Instytutu i powiatu, w którym Instytut położony	Wysokość kapitału w rublach	procent 4‰
w Szczaworyżu Bractwo Szkaplerza	*225,0	9,0	w Grabowie organista	240,0	9,60
w Szydłowie kościół	900,0	36,0	" Gołębin kościół	62,25	2,49
" Wiślicy Różan. i Prebenda funduszowe przy kościele	15,0	0,60	" Karczmisskach Preben.	450,0	18,0
w Wiślicy Kapelania szpitalna przy koleg.	150,0	6,0	" Kaźmierzu ks. ks. Reformacji	150,0	6,0
w Wiślicy fundusz na uposażenie ubogich panien	*371,465	14,86	w Kielczewicach Bractwo Szkaplerza	*517,50	20,70
w Xiążnicach kościół	450,0	18,0	w Kijanach kościół	1050,0	42,0
" Zagóści "	1050,0	42,0	" Końskowoli kościół	1572,15	62,88½
W Mieście Krakowie 1)			" " Prebenda	750,0	30,0
Kościół kated. w Zamku Kaplica królewska Rosaria przy tymże kościele.	1650,0	66,0	" Krasieninie kościół	300,0	12,0
Kapituła katedralna	73918,35	2956,73	" Krzczonowie	300,0	12,0
Ks.ks. Mansyonarze przy kapitule katedralnej	810,30	32,41	" " Wikaryat	3000,0	120,0
Ks.ks. Wikaryusze katedralni	660,0	26,40	" " szpital	*375,0	15,0
Ks.ks. Kanonicy u Św. Marka	2708,25	108,33	" Kurowie kościół	1065,74	42,62½
Seminar. na Stradomiu	4650,0	186,0	" " Prebenda	750,0	30,0
Ogółem	350739,02	14029,53	" Lubartowie Wikaryat	1500,0	60,0
			" Lublinie kościół parafialny	300,0	12,0
2) Gub. Lubelska.			w Lublinie szpital parafialny	30,0	1,20
I. Pow. Lubelski.			w Lublinie kościół Św. Ducha	1080,0	43,20
w Abramowicach kościół	1500,0	60,0	w Lublinie Probostwo Św. Ducha	3300,0	132,0
" Baranowie "	295,45	11,815	w Lublinie Bract. przy kościele Św. Ducha	*750,0	30,0
" Bełżycach "	150,0	6,0	w Lublinie ks. ks. Augustyanie	1680,38	67,21½
" " Prebenda	150,0	6,0	w Lublinie ks. ks. Bazyliananie	1995,0	79,80
" " szpital przy kościele	75,0	3,0	w Lublinie ks. ks. Bernardyni	360,0	14,40
w Biskupicach kościół	1350,0	54,0	w Lublinie P. P. Bernardynki	4170,0	166,80
" Bochothnicy "	450,0	18,0	w Lublinie ks. ks. Dominikanie	12581,75	503,27
" Bychawie szpital	*540,0	21,60	w Lublinie Arcybractwo u ks. Dominikanów	*240,0	9,60
" Bystrzycy kościół	1125,0	45,0	w Lublinie Bractwo u ks. Dominikanów	*201,0	8,40
" Chodlu szpital	135,0	5,40	w Lublinie ks.ks. Karmelici bosci	24135,0	965,40
" Garbowie kościół	600,0	24,0	w Lublinie kościół Św. Mikołaja	330,0	13,20
" " Prebenda	600,0	24,0	w Lublinie ks.ks. Misyjonarze	833,40	33,33½
			w Lublinie P.P. Wizytki	2295,0	91,80
			" " Kapituła katedralna	41262,30	1650,49

1) Kapitały te w sumie ogólnej 84696 rb. 90 k. z mocy artykułu 13 protokołu, dotyczącego rozdziału kapitałów i nieruchomości b. Dyecezyi Krakowskiej, dokonanego ostatecznie w Warszawie 21 czerwca r. 1874, zostały przez Rząd Rosyjski wypłacone Rządowi Austro-Węgierskiemu. (Zbiór praw i postanowień rządowych r. 1874, poz. 1052).

Nazwisko Instytutu i powiatu, w którym Instytut położony	Wysokość kapitału w rublach	procent 4%	Nazwisko Instytutu i powiatu, w którym Instytut położony	Wysokość kapitału w rublach	procent 4%
w Lublinie ks.ks. Wikaryusze przy kated.	374,61	14,98	w Fajslawicach kościół.	450,0	18,0
w Lublinie szpital przy katedrze.	450,0	18,0	„ Kaniach cerkiew . .	545,25	21,81
w Lublinie seminarjum.	4102,91½	164,11½	„ Krasnym Stawie cerk.	93,90	3,75½
„ „ kościół ewan.	*2370,0	94,80	„ „ kapli- ca „ Najśw. „ Sakram. .	19,75½	0,79
„ „ szpital przy kośc. ewangel. . .	*300,0	12,0	w Krasnym Stawie ks.ks. Augustyanie. . .	1842,27	73,69
w Łęczny kościół . .	480,0	19,20	w Krasnym Stawie ks.ks. Wikaryusze . . .	150,0	6,0
„ „ szpitalny „ Św. Ducha . .	*645,0	25,80	w Krasnym Stawie Prebenda Ś. Anny przy kośc. katedralnym .	300,0	12,0
w Łęczny szpital paraf.	*150,0	6,0	w Kumowie kościół . .	225,0	9,0
„ „ ks. Wikaryusze kośc. parafial. .	3000,0	120,0	„ Łopienniku „ . . .	151,52	6,6
w Łęczny Prebenda Bractwa Różań. .	450,0	18,0	„ Mogielnicy cerkiew .	7,50	0,30
w Łęczny Promotorya Bractwa Różań. .	*900,0	36,0	„ Olchowcu kościół . .	989,40	39,57½
w Łuszczowie kościół filialny	600,0	24,0	„ Pionce kośc. i szpital.	*180,0	7,20
w Łuszczowie Prebenda Św. Barbary	750,0	30,0	„ Pawłowie kościół . .	1260,0	50,40
w Markuszowie kościół.	510,0	20,40	„ „ szpital	*15,0	0,60
„ „ probostwo szpitalne.	315,0	12,60	„ Sawinie kościół . . .	375,0	15,0
w Markuszowie szpital parafialny	*45,0	1,80	„ „ Wikaryat.	600,0	24,0
w Markuszowie organ. .	85,50	3,42	„ „ Wikar. i Altarya.	150,0	6,0
„ Mełgwi kościół . . .	150,0	6,0	w Sawinie Altarya Św. Antoniego	600,0	24,0
„ Michowie „	150,0	6,0	w Sawinie Altarya przy kościele	125,57½	5,02
„ „ Prebenda Różańcowa	300,0	12,0	w Sawinie szpital . . .	*300,0	12,0
w Piaskach Prebenda Różań. i Wikaryat. .	1350,0	54,0	„ Serebryszczach cerk.	150,0	6,0
w Rudnie Prebenda Św. Trójcy i Wikaryat . .	1050,0	42,0	„ Siedliszczu cerkiew .	7,50	0,30
w Rudzie kościół . . .	600,0	24,0	„ Siennicy kościół . .	420,0	16,80
„ Syrnikach „	105,0	4,20	„ Skierbieszowie kośc.	150,0	6,0
„ Wąwolnicy „	150,0	6,0	„ Surchowice kościół .	225,0	9,0
„ Wilkowie „	405,0	16,20	„ Swieżach „	450,0	18,0
„ Wojciechowice kościół filialny	300,0	12,0	„ Targowisku „ . . .	75,0	3,0
w Zemborzycach kościół	3000,0	120,0	„ „ ks.ks. Man- syonarze	1500,0	60,0
„ Zyrzynie kościół . .	900,0	36,0	w Targowisku ks.ks. Wikaryusze.	150,0	6,0
II. Pow. Krasnostawski.			w Turobinie Bractwo przy kościele	*470,33½	18,81
w Chełmie ks.ks. Pijarzy	3249,75	129,99	w Wojsławicach kościół	2226,0	89,04
„ „ Wikaryusze katedry Chełmsko-Lubelskiej	1106,17	44,24½	„ Wysokiem „	1071,0	42,84
w Chełmie szpit. łaciński	*120,0	4,80	„ Zdannem cerkiew . .	300,0	12,0
„ Chełmie ks. Bazylianie	10500,0	420,0	„ Zółkiewce kościół .	106,0	4,20
„ Chłaniowie kościół .	660,0	26,40	III. Pow. Hrubieszowski.		
„ Czystoborowicach „ .	1650,0	66,0	w Czerniczynie kościół.	90,0	3,60
„ Czuczycach „ . . .	150,0	6,0	„ Dubiu „	150,0	6,0
			„ Dzierżni „	510,0	20,40
			„ „ cerkiew.	225,0	9,0
			„ „ szpital pa- rafialny	315,0	12,60
			w Gozdowie kościół . .	8,85	0,35
			„ Grudku „	345,0	13,80

Nazwisko Instytutu i powiatu, w którym Instytut położony	Wysokość kapitału w rublach	procent 4%	Nazwisko Instytutu i powiatu, w którym Instytut położony	Wysokość kapitału w rublach	procent 4%
w Hrubieszowie cerkiew	48,30	1,93	w Urzędowie Prebenda		
" Horodle "	123,80	4,95	Różańcowa	300,0	12,0
" Krynicach "	176,0	7,04	w Wilkołazie kościół .	1500,0	60,0
" Łaszczowie kościół .	750,0	30,0	" Zamościu b. Akade-		
" Moniatyczach "	915,0	36,60	mia—a teraz Ordy-		
" " organista	30,0	1,20	nacya Zamojskich .	*1200,0	48,0
" Oszczowie kościół ¹⁾	900,0	36,0	w Zamościu kapituła ko-		
" Rachaniach szpital	345,0	13,80	legiaty	4645,50	185,82
" Rzeplinie kościół .	167,06 ¹	6,68	w Zamościu kościół ko-		
" Trzeszczanach "	525,0	21,0	legiaty	239,55	9,58
" Tuczempach cerkiew.	135,0	5,40	w Zamościu Wikaryat		
" Turkowicach "	525,0	21,0	kolegiaty	75,0	3,0
" Tyszowcach kościół .	150,0	6,0	w Zamościu Senior ko-		
" " cerkiew .	32,07	1,28	legiaty	150,0	6,0
" Wozuczynie kościół .	750,0	30,0	w Zamościu kaplica Li-		
" Zernikach "	45,0	1,80	pskich przy koleg.	195,0	7,80
			w Zamościu ks. ks. Ba-		
IV. Pow. Zamojski.			zylianie	1500,0	60,0
w Anopolu kościół .	600,0	24,0	w Zamościu Starym szpi-		
" " Bractwo	300,0	12,0	tal parafialny ²⁾ .	2145,0	85,80
" " organista .	240,0	9,60			
" Biłgoraju kościół i Pre-			V. Pow. Siedlecki.		
benda	750,0	30,0	w Domanicach kościół .	300,0	12,0
w Biłgoraju ks. Wikar.	1200,0	48,0	" Grębkowie "	195,0	7,80
w Biłgoraju kościół szpi-			w Jabłonnie Altarya		
talny	825,0	33,00	przy kościele	398,77 ¹	15,95
w Bobach kościół . . .	540,0	21,60	w Kopciach kościół . . .	1350,0	54,0
" Boiskach "	750,0	30,0	" Kozuchówku "	150,0	6,0
" Frampolu "	39,88 ¹	1,59 ¹	" " Altarya	150,0	6,0
" Gościeradowie kościół	1005,0	40,20	" Liwie kościół	501,0	20,04
" Janowie ks. ks. Domi-			" Łazowie "	300,0	12,0
nikanie	645,0	25,80	" Miedzny "	750,0	30,0
w Krasniku ubodzy Ży-			" Mokobodach kościół .	4050,0	162,0
dzi tamecznej gminy	540,0	21,60	" Mordach "	3600,0	144,0
w Krasnobrodzie ks. ks.			" Niecieczy "	195,0	7,80
Dominikanie	2640,0	105,60	" Niwiskach "	30,0	1,20
w Modliborzycach Pre-			" Paprotni "	2100,0	84,0
benda przy kościele	630,0	25,20	" " Altarya	150,0	6,0
w Popkowicach kościół .	225,0	9,0	" Pruszyńie kościół . . .	85,71	3,42 ¹
" Połtoku "	150,0	6,0	" Rozbitym Kamieniu		
" Podhorcach cerkiew.	45,0	1,80	kościół	450,0	18,0
" Puszczy Solskiej i Go-			w Seroczynie kościół . .	750,0	30,0
recko ks. ks. Franci-			" Siedlcach kośc. paraf.	3475,0	139,0
szkanie	3750,0	150,0	" " Altarya	450,0	18,0
w Radziemnie kościół .	900,0	36,0	" Skibniewie kościół . .	150,0	6,0
" Radeznicy ks. Bern-			" " Altarya	99,90	3,99 ¹
nardyni	600,0	24,0	" Skórcu ks. Maryanie.	2550,0	102,0
w Sitańcu kościół	450,0	18,0	" Skrzyszowie kościół .	615,0	24,60
" Tomaszowie "	2458,07 ¹	98,32	w Sokołowie kaplica		
" " cerkiew.	18,42 ¹	0,73 ¹	N. M. P. przy kośc.	75,0	3,0
" Urzędowie kościół S.			w Sterdyni kościół . . .	1350,0	54,0
Ducha	*450,0	18,0	" Suchożebrach " . . .	300,0	12,0

¹⁾ W pozycyi tej mieści się suma 300 rb., legowanych na szpital.

²⁾ Kapitał ten był lokowany na d. Parzymiechy.

Nazwisko Instytutu i powiatu, w którym Instytut położony	Wysokość kapitału w rublach	procent 4%	Nazwisko Instytutu i powiatu, w którym Instytut położony	Wysokość kapitału w rublach	procent 4%
„ Węgrowie ks.ks. ko- muniści	4590,0	183,60	w Radoryżu kościół . .	815,45 ¹⁾	32,61 ¹⁾
w Węgrowie kościół pre- pozytury	624,62 ¹⁾	24,98 ¹⁾	„ Rykach „	450,0	18,0
w Wodyniach kościół . .	330,0	13,20	„ „ Bractwo	*150,0	6,0
„ „ Altarya	1515,0	60,60	„ Samogoszczy kościół .	1125,0	45,0
„ Wyszkwie kościół . . .	592,37	23,69	„ „ Bractwo		
„ Zbuczynie	1057,25	46,29	„ Różańcowe	*465,0	18,60
„ „ Altarya Ró- żańcowa	150,0	6,0	w Staninie kościół . . .	75,0	3,0
w Zbuczynie Fundusz dla 12 panien śpiewają- cych Różaniec	*1500,0	60,0	„ „ Bractwo Ró- żańcowe	*150,0	6,0
w Zembrowie kościół . .	450,0	18,0	w Stężycy kościół . . .	30,0	1,20
			„ „ prepo- zytowy	75,0	3,0
			w Stężycy Bractwo Ró- żańcowe	319,50	12,81
			w Stężycy ks. ks. Fran- ciszkanie	1717,50	68,70
VI. Pow. Łukowski.			w Tuchowiczu kościół .	150,0	6,0
w Bobrownikach kościół	1406,17 ¹⁾	56,24 ¹⁾	„ „ Bractwo		
„ „ ks. Wi- karyusze	1800,0	72,0	„ Różańcowe	150,0	6,0
w Bobrownikach Altarya	900,0	36,0	w Ulanu kościół	750,0	30,0
„ Brzezinach kościół . .	150,0	6,0	„ Wargocinie kościół .	416,40	16,65 ¹⁾
„ Drażgowie „	604,56	24,15	„ Wilczyskach „ . . .	675,0	27,0
„ Garwolinie „	150,0	6,0	„ Zofiborzu ks.ks. Do- minikanie	2828,85	113,15
„ „ Bract. Ró- żańcowe	*30,0	1,20	w Żabiance kościół . .	240,0	9,60
w Gończycach kościół . .	300,0	12,0	„ Zelechowice kościół parafialny	2850,0	114,0
„ Gorznie „	563,10	22,52	w Zelechowice kościół Św. Stanisława	1050,0	42,0
„ „ Bractwo Św. Anny	*150,0	6,0	w Zelechowice szkoła elementarna	*464,53 ¹⁾	18,58
w Gutowskiej Woli ks. Karmelici trzewicki .	10155,0	406,20			
w Jeleniu ks. Bernardyni	3300,0	132,0	VII. Pow. Biański.		
„ Kłoczewie ks. Man- syonaryusze	750,0	30,0	w Biały ks. Bazylianie .	2652,75	106,11
w Kłoczewie Promoto- rya Różańcowa	*150,0	6,0	„ Bordziłówce kościół .	300,0	12,0
w Kłoczewie kościół . .	2550,00	102,0	„ „ Altarya	213,0	8,52
„ Korytnicy „	300,0	12,0	„ Górkach kościół . . .	18,75	0,75
„ Łukowie kościół para- fialny	1500,0	60,0	„ „ Wikaryat	1500,0	60,0
w Łukowie ks. Pijarzy . .	4425,0	177,0	„ Hadynowie lub Ło- sicach kościół	12,0	0,48
„ „ ks. ks. Ber- nardyni	514,29	20,57	w Huszlewie „	150,0	6,0
w Maciejowicach kościół	1500,0	60,0	„ Janowie „	1110,0	44,40
„ Miastkowie „	900,0	36,0	„ „ ks. Dominik	457,50	18,30
„ Okrzei „	450,0	18,0	„ „ Altarya Św. Trójcy	750,0	30,0
„ Pawłowicach „	1350,0 ¹⁾	54,0	w Kodniu kościół	435,0	17,40
„ Paryszewie kościół pa- rafialny	90,0	3,60	„ „ ks. Mansyon	5357,25	214,29
			„ Krzychowku kościół .	900,0	36,0
			„ Lesznej ks. Paulini . .	5180,40	207,21 ¹⁾

¹⁾ Kapitał ten składa się z trzech legatów następujących: a) 150 rb. na kościół z dóbr Sulbiny; b) 750 rb. z dóbr Górzno lit. a i c) 450 rb. z dóbr Paprotnia lit. a. W kapitale tym mieści się rb. 300 legowanych na Bractwo Różańcowe.

Nazwisko Instytutu i powiatu, w którym Instytut położony	Wysokość kapitału w rublach	procent 4‰	Nazwisko Instytutu i powiatu, w którym Instytut położony	Wysokość kapitału w rublach	procent 4‰
w Łosicach kościół . . .	600,0	24,0	w Bonisławie kościół . . .	75,0	3,0
" Mostowie cerkiew . . .	150,0	6,0	" Ciachcinie " . . .	165,0	6,60
" Neplach . . .	450,0	18,0	" Ciekosynie " . . .	225,0	9,0
" " kościół . . .	195,0	7,80	" Chociszewie " . . .	270,0	10,80
" Przesmykach kościół.	750,0	30,0	" Daniszewie " . . .	870,0	34,80
" " Altarya . . .	150,0	6,0	" Drobinie " . . .	300,0	12,0
" Rososzy kościół . . .	750,0	30,0	" Dziektarzewie " . . .	150,0	6,0
" Sarnakach " . . .	150,0	6,0	" Górze " . . .	1200,0	48,0
" Terespołu ks.ks. Do-			" Guminie " . . .	180,0	7,20
minikanie . . .	199,59 $\frac{1}{2}$	7,98	" Kamienicy " . . .	450,0	18,0
w Wyrozębach kościół .	30,0	1,20	" Łegu " . . .	240,0	9,60
			" Orszymowie " . . .	480,0	19,20
VIII Pow. Radzyński.			" Płocku kapituła kate-		
			dralna ¹⁾ . . .	20595,0	823,80
w Kocku kościół . . .	5,40	0,21 $\frac{1}{2}$	w Płocku kościół Św.		
" " Prebenda . . .	69,0	2,76	" " Ducha ²⁾ . . .	450,0	18,0
" Komarówce kościół . .	225,0	9,0	w Płońsku ks. ks. Kar-		
" Opolu " . . .	900,0	38,40	melicy . . .	900,0	36,0
" Orchówku ks. August.	252,90	10,11 $\frac{1}{2}$	w Płońsku kościół . . .	150,0	6,0
" Ostrowie kościół . . .	3939,60 $\frac{1}{2}$	157,58	" Pomiechowie " . . .	573,45	22,93 $\frac{1}{2}$
" " kapelania . . .	705,0	28,20	" Radzyminie " . . .	150,0	6,0
" Parczowie kościół pa-			" Rogotworsku " . . .	30,0	1,20
rafialny . . .	810,0	32,40	" Sarbiewie " . . .	150,0	6,0
w Parczowie kościół Św.			" Sikorzu " . . .	150,0	6,0
Ducha . . .	210,0	8,40	" Święcieńcu " . . .	15,0	0,60
w Radzyniu kościół . . .	325,55	13,2	" Trzepowie " . . .	30,0	1,20
" Serokomli ks. Wikar.	1800,0	72,0	" Wierzbowcu " . . .	30,0	1,20
" Sosnowicy kościół . . .	1200,0	48,0	" Wronie " . . .	150,0	6,0
" " Wikaryat . . .	2160,0	86,40	" Wyszogrodzie " . . .	450,0	18,0
" " cerkiew . . .	900,0	36,0	" Zagrobie " . . .	855,0	34,20
" Uhrusku kościół . . .	600,0 ¹⁾	24,0	" Zakroczymiu " . . .	990,0	39,60
" Wereszczynie kościół			" Zakrzewie " . . .	900,0	36,00
parafialny . . .	450,0	18,0	" Żukowie " . . .	779,14	31,16 $\frac{1}{2}$
w Wereszczynie Brac.			II. Pow. Pułtowski.		
Różańcowe . . .	*150,0	6,0	w Parcicach kościół . .	150,0	6,0
w Włodowie ks. August.	60,0	2,40	" Długosiodle " . . .	330,0	13,20
" " ks. Paulini.	12904,12 $\frac{1}{2}$	516,16 $\frac{1}{2}$	" Gzach " . . .	150,0	6,0
Ogółem . . .	345266,21	13810,55 $\frac{1}{2}$	" Korniewie " . . .	195,0	7,80
			" Klukowie " . . .	960,0	38,40
			" Makowie kościół . . .	30,0	1,20
			" Podosiu " . . .	135,0	5,40
			" Pokrzywnicy kościół.	150,0	6,0
			" Pułtusku kapituła . .	1365,0	54,60
			" " kolegiata . . .	4290,0	171,60
			" " ks. Wikar. . . .	255,0	10,20
			" " ks. Bene-		
			dyktyni	2175,0	87,0
			w Seroocku kościół . . .	150,0	6,0

¹⁾ W pożyczki tej mieści się suma 150 rubli, legowana na Bractwo Różańcowe z dóbr Chmielów.

²⁾ W sumie tej mieści się kapitał 7020 rb. na reparację katedry. Kapitał ten był lokowany na d. Szezeńsk.

³⁾ Kapitał ten był lokowany na d. Borowice.

Nazwisko Instytutu i powiatu, w którym Instytut położony	Wysokość kapitału w rublach	procent 4%	Nazwisko Instytutu i powiatu, w którym Instytut położony	Wysokość kapitału w rublach	procent 4%
w Strzegocinie ks. Bernardyni	1050,0	42,0	w Sierpcu ks. Mansyon.	1076,56	43,05 ₂
w Szwelicach kościół	30,0	1,20	„ Szreńsku kościół.	570,0	22,80
„ Szelkowie „	198,0	7,92	„ Uniecku „	150,0	6,0
„ Winnicy „	1680,0	67,20	„ Wieczni „	300,0	12,0
„ Wyszkwie „	900,0	36,0	„ Wojnowce „	720,0	28,80
„ Zambskach „	75,0	3,0	„ Zawidzu „	45,0	1,80
„ Zegrzu „	30,0	1,20	„ Zieluniu „	300,0	12,0
			„ Zgliczynie „	75,0	3,0
III. Pow. Lipnowski.			V. Pow. Przasnyski.		
w Bobrownikach kościół	60,0	2,40	w Ciechanowie kościół parafialny	480,0	19,20
„ Dobrzyniu nad Wisłą ks. Franciszkanie	858,0	34,32	w Ciechanowie Promotorya.	150,0	6,0
w Działyni kościół	450,0	18,0	w Ciechanowie Bractwo Różańcowe	*150,0	6,0
„ Kikole „	180,0	7,20	w Ciechanowie ks. ks. Augustyianie.	1080,0	43,20
„ Kłośnie „	225,0	9,0	w Głinojecku kościół	150,0	6,0
„ Lipnie „	150,0	6,0	„ Krasnem „	750,0	30,0
„ Łążynie „	165,0	6,60	„ Krasnosielcu „	150,0	6,0
„ Łukomiu „	450,0	18,0	„ Krzynowłodze Wielkiej kościół.	1500,0	60,0
„ Mazowszu „	285,0	11,40	w Krzynowłodze Małej kościół	90,0	3,60
„ Oborach ks. Karmelici	795,0	31,80	w Malużynie kościół	150,0	6,0
„ Osieku kościół	180,0	7,20	„ Niedzborzu „	225,0	9,0
„ Radominie „	360,0	14,40	„ Polubach „	120,0	4,80
„ Rypinie kościół Św. Ducha	180,0	7,20	„ Przasnyszu „	75,0	3,0
w Sadłowie kościół	150,0	6,0	„ „ P.P. Bernardynki.	750,0	30,0
„ Skempem ks. Bernard.	735,0	29,40	w Rostkowie kościół	975,0	39,0
„ Skrwilnie kościół.	75,0	3,0	„ Sońsku „	450,0	18,0
„ Sobowie „	285,0	11,40	„ Sulerzyżu „	300,0	12,0
„ Świedziebnie „	180,0	7,20	„ Zielony „	300,0	12,0
„ Szpetalu Dolnym kościół.	360,0	14,40			
w Trutowie ks. Karmel.	2775,0	111,0	VI. Pow. Ostrołęcki.		
„ Wielgiem kościół.	180,0	7,20	w Bogutach kościół.	1350,0	54,0
			„ Czerwinie „	930,0	37,20
IV. Pow. Mławski.			„ Czyżewie „	150,0	6,0
w Chamsku kościół	180,0	7,20	„ Czyżewie Bract. Różańcowe.	*150,0	6,0
„ Dłutowie „	242,70	9,70 ₂	w Jelonkach kościół	150,0	6,0
„ Gradzanowie „	75,0	3,0	„ Ostrowie „	900,0	36,0
„ Koziebrodach „	405,0	16,20	„ Piskach „	285,0	11,40
„ Krajkowie „	75,0	3,0	„ Troszynie „	30,0	1,20
„ Kuczorku „	150,0	6,0	„ Zarębach ¹⁾ „	180,0	7,20
„ Lipowcu „	750,0	30,0	„ Zużlu „	300,0	12,0
„ Lubowidzu „	795,0	31,80			
„ Lutocinie „	442,50	17,70	Ogółem	80325,35	3213,0
„ Mławie „	540,0	21,60			
„ „ ks. Misyonarze	750,0	30,0			
„ Raciążu kościół	240,0	9,60			
„ Sarnowie „	480,0	19,20			
„ Sierpcu „	660,0	26,40			
„ „ P.P. Bernardyn.	2850,0	114,0			

¹⁾ Suma ta legowana na reparację kościoła.

Nazwisko Instytutu i powiatu, w którym Instytut położony	Wysokość kapitału w rublach	procent 4%	Nazwisko Instytutu i powiatu, w którym Instytut położony	Wysokość kapitału w rublach	procent 4%
4) Gub. Augustowska.			IV. Pow. Kalwaryjski.		
I. Pow. Łomżyński.			w Rumbowiczach kościół	1500,0	60,0
w Dąbrowie kościół . . .	75,0	3,0	„ Urdominie „ . . .	975,0	39,0
„ „ Altarya . . .	150,0	6,0	V. Pow. Maryampolski.		
„ Jabłonce kościół . . .	300,0	12,0	w Maryampolu ks. Maryanie	2130,0	85,20
„ Kobylinie „ . . .	60,0	2,40	Ogółem . . .	28844,59½	1153,78
„ Kuczynie „ . . .	750,0	30,0	5) Gub. Warszawska.		
„ Łomży ks. Mansyon. . .	630,0	25,20	I. Pow. Warszawski.		
„ „ P.P. Benedykt . . .	3045,0	121,80	w Belsku kościół . . .		
„ Miastkowie kościół . . .	750,0	30,0	„ Bielanych ks.ks. Kammeduli	1800,0	72,0
„ Piątnicy „ . . .	300,0	12,0	w Boglewicach kościół . . .	5625,0	225,0
„ Piekutach „ . . .	93,75	3,75	„ Borzęcinie „ . . .	300,0	12,0
„ Płonce „ . . .	300,0	12,0	„ Błędowie „ . . .	30,0	1,20
„ Puchałach „ . . .	120,0	4,80	„ Błoniu „ . . .	150,0	6,0
„ Romanach (z pow. August.) kościół . . .	600,0	24,0	„ Brwinowie „ . . .	1912,50	76,50
w Śniadowie kościół . . .	600,0	24,0	„ Czerniakowie ks. Bernardyni	150,0	6,0
„ Sokołach „ . . .	750,0	30,0	w Czersku kościół . . .	1350,0	54,0
„ Stawiskach ks. Fran. . .	150,0	6,0	„ Górze Kalwaryi kośc. ks. ks. Bernardyni	675,0	27,0
„ Szumowie kościół . . .	270,0	10,80	„ „ „	300,0	12,0
„ Wyszonkach „ . . .	225,0	9,0	w Górze Kalwaryi ks. Maryanie	600,0	24,0
w Wyszonkach Dziady przy kościele . . .	150,0	6,0	w Gozlinie ks. Maryanie (z pow. Łukowsk.). . .	420,0	16,80
w Zambrowie kościół . . .	30,0	1,20	„ Grodzisku kościół . . .	2685,0	107,40
II. Pow. Augustowski.			„ Grójcu „ . . .	675,0	27,0
w Białaszewie kościół . . .	30,0	1,20	„ Jasienicach v. Jasienicu kościół	480,0	19,20
„ Rajgrodzie „ . . .	1290,0	51,60	„ „ „	1440,0	57,60
„ Szczuczynie kościół . . .	2670,0	106,80	w Jeziorkach kościół . . .	1305,0	52,20
„ „ szpital P.P. Miłosierdzia . . .	*1861,84½	74,47	„ Kozuniu „ . . .	450,0	18,0
w Wąsosz ks. ks. Karmelicy	1689,0	67,56	„ Kiełpinie „ . . .	315,0	12,60
w Wąsosz kościół . . .	270,0	10,80	„ Lesznie „ . . .	900,0	36,0
III. Pow. Sejneński.			„ Lewiczynie „ . . .	2878,80	115,15
w Bakałarzewie kościół . . .	180,0	7,20	„ Lipiu ks. Karmelicy . . .	2040,0	117,60
„ Kopciowie „ . . .	600,0	24,0	„ Lutkówe kościół . . .	225,0	9,0
„ Lejpunach „ . . .	600,0	24,0	„ Łomnie „ . . .	135,0	5,40
„ Mirosławiu ks. ks. Maryanie	4500,0	180,0	„ Mogielnicy „ . . .	30,0	1,20
w Sejnach na reparację kościoła	*1200,0	48,0	„ Nadarzynie „ . . .	22,50	0,90
			„ Ostrołęce „ . . .	244,80	9,79
			„ Osuchowie „ . . .	450,0	18,0
			„ Pęcicach „ . . .	750,0	30,0
			„ Pradze „ . . .	150,0	6,0

Nazwisko Instytutu i powiatu, w którym Instytut położony	Wysokość kapitału w rublach	procent 4 0/0	Nazwisko Instytutu i powiatu, w którym Instytut położony	Wysokość kapitału w rublach	procent 4 0/0
w Kolbieni kościół .	150,0	6,0	w Tomaszowie kościół .	75,0	3,0
" Mińsku " .	675,0	27,0	" Waliszewie " .	150,0	6,0
" Niegowie " .	1230,0	49,20	" Żdżarach " .	75,0	3,0
" Okuniewie " .	427,50	17,10	" Żelazny " .	150,0	6,0
" Oleksinie " .	600,0	24,0			
" Postolizkach " .	450,0	18,0	IV. Pow. Łęczycki.		
" Pustelniku " .	127,50	5,10	w Bałdrzychowie kośc.	660,0	26,4)
" Radzyminie " .	300,0	12,0	" Bełdowie kościół .	1350,0	54,0
" " Bractwo .	*150,0	6,0	" Dalikowie " .	360,0	14,40
" Siennicy kościół .	1200,0	48,0	" Giecznie " .	60,0	2,40
" Stanisławowie " .	524,10	20,96	" Górze " .	165,0	6,60
" Sulejowie " .	1950,0	78,0	" Grabowie " .	1650,0	66,0
" Wiązowny " .	150,0	6,0	" Kałowie " .	30,0	1,20
" Wierzbnie " .	187,5)	7,50	" Kazimierzu " .	414,0	16,56
" Wiśniewie " .	300,0	12,0	" Kłodawie " .	630,0	25,20
			" " ks. Karmel .	1008,52½	40,34
III. Pow. Rawski.			" Leźnicy Wielkiej kośc.	30,0	1,20
w Babsku kościół .	300,0	12,0	w Łagiewnikach ks.ks.		
" Bentkowie " .	30,0	1,20	Franciszkanie .	1748,0	68,01½
" Biały " .	330,0	13,20	w Łęczycy ks. Mansyon .	30,0	1,20
" Bielawach " .	300,0	12,0	" " ks. Wikar. .	150,0	6,0
" Bratoszewicach kośc.	550,0	22,20	" Łodzi kościół .	45,0	1,80
" Brzezinach kościół .	900,0	36,0	" Modlny " .	240,0	9,60
" Czelądu " .	345,0	13,80	" Ozorkowie kościół .	2058,0	82,32
" Dmosinie " .	885,0	35,40	" Piątku " .	210,0	8,40
" Głownie " .	150,0	6,0	" Poddębicach " .	1545,0	6,810
" Jeruzalu " .	900,0	36,0	" Sławoszewie " te-		
" Jeżowie " .	480,0	19,20	raz paraf. Mazew .	150,0	6,0
" Kołacinku " .	130,0	5,20	w Topoli kościół .	510,0	20,40
" Kozlu " .	585,0	23,40	" Zgierzu " .	195,0	7,80
" Krzemieninie " .	1050,0	42,0			
" Kurzeszynie ") .	1155,0	46,20	V. Pow. Łowicki.		
" Lipcach " .	75,0	3,0	w Bednarach kościół .	75,0	3,0
" Lubani " .	75,0	3,0	" Bolimowie " .	615,0	24,60
" Lubochni " .	150,0	6,0	" " ks. Mansyon .	600,0	24,0
" Nowem Mieście kośc.	45,0	1,80	" Brochowie kościół .	300,0	12,0
" Oszkowicach kościół .	150,0	6,0	" Chruslinie " .	540,0	21,60
" " sukcesoro-			" Domaniewiczach kośc.	300,0	12,0
go b. proboszcza .	*15,42	0,61½	" Kaskach kościół .	525,0	21,0
w Puszczy Korabiewsk.			" Kozłowie Szlacheckim		
ks.ks. Maryanie .	600,0	24,0	kościół .	174,0	6,96
w Rawie ks. August .	1185,0	47,40	w Łowiczu kapitału .	52467,0	2098,68
" " kościół .	5400,0	216,0	" " Kolegiata .	3466,50	138,66
" Regnowie " .	150,0	6,0	" " ks. Pijarzy .	5742,0	229,68
" Rzeczycy " .	75,0	3,0	" " P.P. Bernard .	2010,0	80,40
" Sadkowie " .	150,0	6,0	" " Instytut Św.		
" Skierniewicach kośc.	300,0	12,0	Leonarda .	30,0	1,20
" " ks. Wi-			w Łowiczu ks. Misyon .	10833,11½	433,32
karyusze .	1050,0	42,0	" Nieborowie kościół .	1800,0	72,0
w Skoszewach kościół *) .	229,37½	9,17½	" Sochaczewie kościół		
" Strykowie " .	525,0	21,0	parafialny . . .	195,0	7,80

*) W sumie tej mieści się 630 rb. legowanych na reparację kościoła.

*) W sumie tej mieści się 79,37½ rb. legowanych na reparację kościoła.

Nazwisko Instytutu i powiatu, w którym Instytut położony	Wysokość kapitału w rublach	procent 4‰	Nazwisko Instytutu i powiatu, w którym Instytut położony	Wysokość kapitału w rublach	procent 4‰
w Sochaczewie ks. Dominikanie	6180,0	247,20	w Kowalu Bractwo Św. Barbary	*270,0	10,80
w Szymanowie kościół	1800,0	72,0	w Kruszynie kościół	375,0	15,0
„ Wiskitkach	150,0	6,0	„ Lubieniu „	150,0	6,0
„ „ ks. Mans.	150,0	6,0	„ Lubotyńiu „	172,50	6,90
„ Zawadach kościół	45,0	1,80	„ Lubrańcu „	1008,0	40,32
VI. Pow. Gostyński.			„ Mąkoszynie „	315,45	12,61½
w Brzozowie kościół	60,0	2,40	„ Nieszawie „	930,0	37,20
„ Dobrzykowie „	495,0	19,80	„ „ ks. Francisz.	2025,0	81,0
„ Gąbinie „	300,0	12,0	„ Piotrkowie kościół	750,0	30,0
„ „ szpital D-ka			„ Raciążku „	540,0	21,60
„ Jezus	*150,0	6,0	„ Radziejowie ks. Fran.	240,0	9,60
w Giżycach kościół	450,0	18,0	„ rzy „ (dawniej we Włocławku)	1500,0	60,0
„ Głogowcu „	52,50	2,10	w Radziejowie kościół	750,0	30,0
„ Gostyninie „	582,0	23,28	„ Sadlinie „	150,0	6,0
„ Grochowie „	397,50	15,90	„ Służewie „	1800,0	72,0
„ „ przy kośc.			„ Warce ks. Francisz.	300,0	12,0
„ organista.	75,0	3,0	„ Wężycy Wielkiej kościół	300,0	12,0
w Jamnie kościół	48,30	1,93	w Wieniu kościół	600,0	24,0
„ Howie „	525,0	21,0	„ Witowie „	300,0	12,0
„ Imielnie „	750,0	30,0	„ Włocławku kośc. parafialny	960,0	38,40
„ Kocierzewie kościół	180,0	7,20	w Włocławku kośc. Św. Wojciecha	282,0	11,28
„ Krośniewicach „	480,0	19,20	w Włocławku Kapituła Kujawska	14818,35	592,73
„ Kutnie „	525,0	21,0	w Włocławku ks. Mansjonarze przy kapit.	2850,0	114,0
„ „ ks. Wikar.	3000,0	120,0	w Włocławku ks. Penitencyonarze	330,0	13,20
„ Łaniętach kościół	450,0	18,0	w Włocławku ks. Wikar.	705,0	28,20
„ Łąkoszynie „	189,90	7,59½	„ Zakrzewie ks. Kar-melici	1200,0	48,0
„ Łuszyńie „	52,50	2,10	VIII. Pow. Kaliski.		
„ Miłonicach „	75,0	3,0	w Bliżanowie kościół	30,0	1,20
„ Osmolinie „	225,0	9,0	„ Błaszczach „	210,0	8,40
„ Pacynie „	225,0	9,0	„ Chlewie „	510,0	20,40
„ Rybnie „	150,0	6,0	„ Choczcu „	146,10	5,84
„ Sokołowie „	150,0	6,0	„ Chwałborzycach kośc.	315,0	12,60
„ Solcu „	150,0	6,0	„ Głuchowie kościół	30,0	1,20
„ Strzelcach „	75,0	3,0	„ Godzieszach „	75,0	3,0
„ Trębkach „	630,0	25,20	„ Goliżewie filia do Złotnik	300,0	12,0
„ Złakowie „	151,35	6,05	„ Górze kościół	15,0	0,60
„ Zychlinie „	300,0	12,0	„ Goszczanowie kościół	300,0	12,0
„ Zycku „	450,0	18,0	„ Jeziersku „	600,0	24,0
VII. Pow. Włocławski.			„ Kalinowie „	690,0	27,60
w Bądkowie kościół	225,0	9,0	„ Kaliszu kościół Św. Mikołaja	240,40	9,61½
„ Białotarsku „	150,0	6,0	w Kaliszu ks. Wikar.	15,0	0,60
„ Brześciu „	960,0	38,40	„ „ Kolegiata	5898,0	235,92
„ „ ks. Dominik.	474,0	18,96			
„ Byczynie kościół	450,0	18,0			
„ Chodczu „	2383,95	95,35½			
„ Dąbie (wieś) „	270,0	10,80			
„ Grabkowie „	135,0	5,40			
„ Kłobce „	150,0	6,0			
„ Konecku „	600,0	24,0			
„ Kowalu „	292,50	11,70			

Nazwisko Instytutu i powiatu, w którym instytut położony	Wysokość kapitału w rublach	procent 4%	Nazwisko Instytutu i powiatu, w którym Instytut położony	Wysokość kapitału w rublach	procent 4%
w Kosmowie kościół . . .	75,0	3,0	w Łasku kościół . . .	6150,0	246,0
„ Kozminku „ . . .	150,0	6,0	„ „ Kolegiata . . .	1560,0	62,40
„ Milkowicach „ . . .	450,0	18,0	„ Małyniu kościół . . .	870,0	34,80
„ Opatówku „ . . .	75,0	3,0	„ Marzeninie „ . . .	390,0	15,60
„ Pięcniewie „ . . .	360,00	14,40	„ Mikołajewicach kośc.	225,0	9,0
„ Psarach „ . . .	22,50	0,90	„ Pabianicach kościół .	450,0	18,0
„ Rajsku „ . . .	345,0	13,80	„ Pozdzenicach „ . . .	60,0	2,40
„ Rychnowie „ . . .	360,0	14,40	„ Sędziejowicach „ . .	150,0	6,0
„ Stawie „ . . .	455,0	18,20	„ Stolcu „ . . .	225,0	9,0
„ Swinicach „ . . .	45,0	1,80	„ Stronku „ . . .	292,50	11,70
„ Tubędzinie „ . . .	90,0	3,60	„ Sieradzu Kolegiata . .	142,50	5,70
„ Tokarach „ . . .	30,0	1,20	„ „ kościół Sw.		
„ Turku „ . . .	285,0	11,40	„ „ Ducha . . .	450,0	18,0
„ Warcie „ . . .	709,20	28,36½	w Sieradzu ks. Domin.	3975,0	159,0
„ „ kośc. Ś. Ducha	225,0	9,0	„ „ szpital kośc	*15,0	0,60
„ „ kościół Sw.			„ Szadku kościół . . .	795,0	31,80
„ Krzyża . . .	255,0	10,20	„ Unikowie „ . . .	450,0	18,0
w Warcie P.P. Bernard.	1725,0	69,0	„ Widawie „ . . .	75,0	3,0
„ „ ks. Mansyon . . .	150,0	6,0	„ „ szkoła elem.	*1050,0	42,0
„ „ Wąlczewie kościół .	1545,0	61,80	„ Wojkowie kościół . . .	150,0	6,0
„ Wieleninie „ . . .	288,75	11,55	„ Wygielzowie „ . . .	375,0	15,0
„ Wróblewie „ . . .	300,0	12,0	„ Zadzimie „ . . .	1830,0	73,20
„ Zborowie (a na teraz Dębe) kościół . . .	30,0	1,20	„ Zduńskiej Woli kośc.	1530,0	61,20
IX. Pow. Koniński.			XI. Pow. Wieluński.		
w Brudzewie kościół . . .	375,0	15,0	w Biały kościół . . .	630,0	25,20
„ Grzymiszewie „ . . .	300,0	12,0	„ Biały Górnej kościół.	375,0	15,0
„ Janiszewie „ . . .	300,0	12,0	„ Borownie . . .	322,50	12,90
„ Kleczewie „ . . .	15,0	0,60	„ Częstochowie ks. Paul.	3885,0	155,40
„ Kole „ . . .	150,0	6,0	„ Działoszynie kościół.	90,0	3,60
„ Koninie „ . . .	1200,0	48,0	„ Dzierzkowicach Bra-		
„ Lubstowie „ . . .	300,0	12,0	„ ctwo Szkaplerza . . .	*150,0	6,0
„ Pyzdrach ks. Fran. . .	15,0	0,60	w Kadłubie kościół . . .	225,0	9,0
„ Rzgowie kościół . . .	300,0	12,0	„ Kłomnicach „ . . .	15,0	0,60
„ Rychwale „ 1) . . .	1800,0	72,0	„ Kruszynie „ . . .	1050,0	42,0
„ Russocicach kościół .	300,0	12,0	„ Krzepicach „ . . .	423,0	16,92
„ Szymanowicach „ . .	150,0	6,0	„ Lutułowie „ . . .	300,0	12,0
„ Tuliszkowie „ . . .	679,95	27,19½	„ Łyskowie „ . . .	600,0	24,0
„ Wilczynie „ . . .	300,0	12,0	„ Mieleszynie „ . . .	900,0	36,0
X. Pow. Sieradzki.			„ Naramicach „ . . .	150,0	6,0
w Borszewicach kościół.	180,0	7,20	„ Osiakowie „ . . .	1500,0	60,0
„ Brzeźnie „ . . .	75,0	3,0	„ Parzymiechach kośc	450,0	18,0
„ Brzykowie „ . . .	90,0	3,60	„ Praszce kościół . . .	1350,0	54,0
„ Burzeninie „ . . .	150,0	6,0	„ Przyrowie „ . . .	675,0	27,0
„ Chojnem „ . . .	180,0	7,20	„ „ ks. Bernard.	1200,0	48,0
„ Grabnie „ . . .	150,0	6,0	„ Rudlicach kościół . .	300,0	12,0
„ Kamionaczyku „ . . .	300,0	12,0	„ Rudzie „ . . .	450,0	18,0
„ Karczewiu „ . . .	150,0	6,0	„ Sokolnikach „ . . .	645,0	25,80
„ Lutomierniku „ . . .	15,0	0,60	„ Wieluniu „ . . .	150,0	6,0
			„ „ ks. August.	1297,50	51,90
			„ „ P.P. Bernard.	1875,0	75,0
			„ „ ks. Pijarzy . . .	4350,0	174,0

1) W sumie tej mieści się 900 rb. legowanych na reparację kościoła.

Nazwisko Instytutu i powiatu, w którym Instytut położony	Wysokość kapitału w rublach	procent 4 ^o / _o	Nazwisko Instytutu i powiatu, w którym Instytut położony	Wysokość kapitału w rublach	procent 4 ^o / _o
w Wieluniu Kolegiata .	390,0	15,60	w Koniecpolu Prebenda	450,0	18,0
„ Wydrzynie kościół .	375,0	15,0	„ Krzepczowie kościół.	322,50	12,90
„ Walichnowie „ .	210,0	8,40	„ Lgocie „ .	30,0	1,20
„ Wojcinie „ .	180,0	7,20	„ Maluszynie „ .	915,0	36,60
„ Wieruszowie ks. Paul.	900,0	36,0	„ Pajęcznie „ .	2475,0	90,0
„ Zytniowie kościół .	150,0	6,0	„ Piotrkowie kościół pa- rafialny .	1710,0	68,40
XII Pow. Piotrkowski.			w Piotrkowie ks. Domin	1560,0	62,40
w Bełchatowie ks. Fran- ciszkanie .	780,0	31,20	„ Piotrkowie P.P. Do- minikanki .	14866,11 ¹ / ₂	594,64
w Brzeźnicy kościół .	330,0	13,20	w Piotrkowie ks. Fran.	975,0	39,0
„ Dąbrowie „ .	150,0	6,0	„ Radomsku ks. Fran.	1395,0	55,80
„ Dłutowie „ .	187,50	7,50	„ „ kościół .	360,0	14,40
„ Gidlach ks. Dominik.	5355,0	214,20	„ Rozprzy „ .	150,0	6,0
„ Gomolinie kościół .	750,0	30,0	„ Skroczku „ .	60,0	2,40
„ Gorzkowicach „ .	630,0	25,20	„ Stróży „ .	225,0	9,0
„ Kobielach Wielkich kościół .	450,0	18,0	„ Wolborzu „ .	150,0	6,0
			Ogółem . .	413681,76	16547,16

Razem w ówczesnych pięciu guberniach kapitał Instytutowy wynosił 1,218,866 rb. 93 $\frac{1}{2}$ k., 4°/_o od tegoż — 58,754 rb. 02 $\frac{1}{2}$ kop.

Wypłata procentów instytucjom od powyżej wymienionych kapitałów uskuteczniana była przeszło przez lat 30.

Nastąpiły jednak Ukazy Najwyższe, wydane 27 października (8 listopada) 1864 r. o rzymsko-katolickich klasztorach i 14/26 grudnia 1865 r. o urządzeniu duchowieństwa świeckiego rzymsko-katolickiego w Król. Polskiem—i stan rzeczy dotychczasowy zmienił się zasadniczo.

Z mocy Ukazów powyższych „wszystkie nieruchomości, oraz kapitały, należące do świeckiego duchowieństwa rzymsko-katolickiego, oraz instytutów duchownych (parafie, kapituły, kościoły, seminaria, konsystorze i t. p.) przechodzą do zupełnego rozporządzenia skarbu“ (art. 24 Ukazu 14 (26) grudnia r. 1865).

Pod wpływem Ukazów tych „przepisano na rzecz skarbu“ i fundusze instytutowe, od których dotychczas skarb wypłacał instytucjom 4°/_o stosownie do postanowienia Rządu Tymczasowego. Jakkolwiek z tablicy powyższej przekonać się można, że nie wszystkie sumy podlegały mocy Ukazów r. 1864 i 1865, to jednak w okresie przełomowym, w czasie działalności Komitetu Urządzącego, kiedy w sposób gwałtowny przeprowadzano zjednoczenie instytucji Królestwa Polskiego z państwowością rosyjską, kiedy

zwłaszcza wobec niedawnego zgniecenia powstania zapanowała we wszystkich urzędach szczególna surowość, wszelkie fundusze instytutowe Bank Polski, z mocy postanowienia Komitetu Urządzącego przepisano na rzecz skarbu bez uwzględnienia charakteru oddzielnych pozycji. W okresie represyj trudno było liczyć na spokojne rozważenie przeznaczenia funduszy instytutowych, bo wszelka próba w tym kierunku mogła być poczytana za nieposłuszeństwo względem Ukazów Najwyższych i opozycję wobec wszechpotężnego Komitetu Urządzącego.

Wszakże przy bliższem rozpatrzeniu istoty rzeczy już wówczas, stojąc na gruncie ściśle prawnym, należało z sum, przepisanych na rzecz skarbu, wyłączyć niektóre pozycje. Tego jednak wówczas nie uczyniono i po przepisaniu na rzecz skarbu wszelkich sum instytutowych Bank Polski z dniem 1 lipca r. 1866 przestał wypłacać instytucjom należne im procenty. Sumy, nieprawnie przepisane na rzecz skarbu, dotyczą 4 kategorii: 1) fundusze szpitalne; 2) fundusze szkolne; 3) fundusze bractw i stowarzyszeń religijnych; 4) fundusze, przeznaczone na budowę i reparację kościołów. Tu wreszcie należą fundusze gmin wyznań niekatolickich i różne inne pozycje.

Rozpatrzmy z kolei fundusze tych kategorii, które niewłaściwie przepisano na rzecz skarbu, a które z jasnego brzmienia legatu czy zapisu stanowiły i stanowią własność instytutów.

1) **Fundusze szpitalne**, rzecz jasna, zgoła nie podlegają konfiskacie. Tu należą sumy: *w dawnej gub. radomskiej*: 1) Jędrzejów — 150 rb., 2) Małogoszcz — 525 rb., 3) Węgleszyn — *750 rb., 4) Rzecznów — *878.34 $\frac{1}{2}$ rb., 5) Iwanowice — *150 rb., 6) Będzin — 150 rb., 7) Czeladź — *150 rb., 8) Jerzmanowice — 450 rb., 9) Wiślica — 150 rb. i 371.46 $\frac{1}{2}$ rb.; *w dawnej gub. lubelskiej*: 10) Bełżyce — 75 rb., 11) Bychawa — *540 rb., 12) Chodel — *135 rb., 13) Krzczonów — *375 rb., 14) Lublin — 30 rb., 450 rb. i *300 rb. 15) Łęczna — *645 rb. i *150 rb., 16) Markuszów — 315 rb. i 45 rb., 17) Chełm —

---

*) Procenty, od kapitałów oznaczonych gwiazdką *, wypłacają się ze skarbu, jak to zaznaczono na str. 16 w listopadowym zeszycie „Pracy,” w odsyłaczu oznaczonym gwiazdką. Zachodzą wszakże pewne różnice co do wysokości kapitałów. Węgleszyn pobiera procent od 450 r., Będzin i Czeladź od 89 r. 71 $\frac{1}{2}$ k każdy, a Dzierążnia od 150 rb., zaś w budżetach szpitala Dzieciątka Jezus nie figuruje procent w sumie 6 r. wypłacany corocznie ze skarbu od sumy 150 rb. legowanej przez Ignacego Cichockiego. Dla informacji osób interesowanych dodaje, że sumy w Będzinie (150 r.), w Czeladzi (150 rb.) i w Grodzku (300 rb.) powstały z legatu ks. Szaflarskiego.

120 rb., 18) Płonka—*180 rb., 19) Pawłów—*15 rb., 20) Sawin—*300 rb., 21) Dzierążnia—*315 rb., 22) Rachanie—*345 rb., 23) Biłgoraj—825 rb., 24) Zamość—*2145 rb., 25) Oszczowa—*300 rb., nadto *w obecnej gub. kieleckiej*: 26) Bodzentyn¹⁾—*230.62½ rb., 27) Janina²⁾—*95.62½ r., 28) Jan³⁾—*15 rb., 29) Chęciny—*232.57½ rb.; *w dawnej gub. augustowskiej*: 30) Szczuczyn—*1861.84½ rb.; *w dawnej gub. warszawskiej*: 31) Warszawa⁴⁾—*150 rb., 32) Gombin⁵⁾—*150 rb., 33) Sieradz—*15 rb., wreszcie 34) Sokołów (wojew. połaskie) 345 rb. (z d. Bychawa). Ogółem 14,425 rubli 48 kop.

Oprócz sum powyższych, których przeznaczenie wymienione jest wyraźnie w liście urzędowej, do tej samej kategorii należą niewątpliwie pozycje inne, również przeznaczone na szpitale. Tu należą sumy legowane na kościoły szpitalne pod wezwaniem Św. Ducha, a zapewne i Św. Trójcy, a także fundacja dla dziadów przy kościele w Wyszonkach.

Tak więc do kategorii szpitali należy dołączyć: *w gub. radomskiej*: 1) Chęciny⁶⁾—Prebenda Św. Trójcy 150 rb., 2) Staszów⁷⁾—

¹⁾ W Bodzentynie były trzy sumy instytucyjne: 300 rb. z d. Włostowice; 150 rb. z d. Konary i 150 rb. z d. Garbarz. W sumach tych mieścił się legat na szpital.

²⁾ W Janinie (pow. stopnicki) suma 300 rb., figurująca w wykazie pod ogólną nazwą „na kościół,” zawierała legat na szpital. Suma ta była legowana na d. Maleszowa.

³⁾ W wykazie urzędowym: „w Janie.” Takiej miejscowości nie znam. Czy nie jest tu mowa o Jamnie (pow. gostyński, gub. warsz.), gdzie istniał legat na kościół (48,30 ro.) z d. Konty A.?

⁴⁾ Suma ta pochodzi z zapisu Ignacego Cichockiego właściciela majątku Pokrzywnica (gub. łomżyńska) z dnia 24 czerwca 1820 r. na szpital Dzieciątka Jezus. Suma ta oraz odsetki do dnia dzisiejszego figurują w corocznych budżetach szpitala Dziec. Jezus, jako nie otrzymane (niedoimka) ze skarbu państwa. Wobec tego, że według danych urzędowych, odsetki są wypłacane, Wydział zaś szpitalny warszawski nie otrzymuje ich, nasuwa się wątpliwość, czy odsetki i z innych pozycji, oznaczonych przezemnie gwiazdką, dochodzą właściwego przeznaczenia. Stąd też uważamy za konieczne, aby osoby interesowane na miejscu sprawdziły wszystkie pozycje.

⁵⁾ Według danych urzędowych odsetki od 150 rb. w Gombinie (z d. Kamień) były wypłacone tylko w 1880 r.; obecnie skarb odsetek nie wypłaca.

⁶⁾ W Chęcinach na prebendę Św. Trójcy 150 rb. z d. Mniów.

⁷⁾ W Staszowie na prebendę Św. Ducha 300 rb. z d. Skorocice. Oprócz tego na kościół parafialny 600 rb. z d. Zbigniewice i 1181,14 rb. z d. Przepiórów. Od niepamiętnych czasów istniał w Staszowie kościół ze szpitalem dla ubogich pod wezwaniem Św. Ducha. Data erekcji szpitala nieznana. Pono-

Prebenda Św. Ducha 300 rb., 3) Nowe Miasto Korczyn ¹⁾—kościół Św. Trójcy 75 rb., probostwo Św. Trójcy 1875 rb., 4) Pacanów ²⁾—prebenda Św. Trójcy 75 rb., 5) Andrzejów ³⁾—dom schronienia *500 rb., 6) Sędziszów ⁴⁾—dom schronienia *175 rb.; *w gub. lubelskiej*: 7) Lublin ⁵⁾—kościół Św. Ducha 1080 rb., probostwo Św. Ducha 3300 rb., dom schronienia Św. Ducha *2280 rb., 8) Rudno ⁶⁾—Prebenda Św. Trójcy 1050 rb., 9) Urzędów ⁷⁾—kościół Św. Ducha (dom schronienia) 450 rb., 10) Parczów ⁸⁾—kościół Św. Ducha 210 rb.; *w gub. płockiej*: 11) Płock —kościół Św. Ducha 450 rb. (z d. Borowice), 12) Rypin ⁹⁾—kościół Św. Ducha 180 rb.; *w gub.*

wnie wzniesiony został szpital Św. Ducha w 1870 r. z fundacji Artura Potockiego, uczynionej w 1826 r.

¹⁾ W Nowym Mieście Korczynie na kośc. Św. Trójcy 75 rb. z d. Żurawniki i na probostwo Św. Trójcy 1875 rb. z d. Pełczyńska; na bractwo Miłos. (Mons piet.) 300 rb. z d. Czarkowy; na bractwo Św. Józefa 540 rb. z d. Owczary; na prebendę Różańcową z d. Szczecno 225 rb., z d. Bilczów 150 rb. i z d. Hołudza 150 rb.

²⁾ W Pacanowie na prebendę Św Trójcy 75 rb. z d. Karsy Małe.

³⁾ W Andrzejowie (v. Jędrzejów) na Altaryę Św. Anny 150 rb. z d. Lścin; na kośc. paraf. 3000 rb. z d. Wodzisław; na kapelanię szpitalna 375 rb z dóbr Skorocice i 150 rb. z d. Węgleszyn.

⁴⁾ W Sędziszowie były cztery sumy Instytutowe: 300 rb. z d. Rogienice dla ks. Wikaryuszów; 900 rb. z d. Owczary dla ks. Mansyonarzy; 630 rb. z d. Roźnica na prebendę Różańcową i 300 rb. z d. Boleścice. W sumach tych mieścił się legat na szpital, obecnie dom schronienia.

⁵⁾ Szpital Św. Ducha w Lublinie wzniesiony w 1342 r.; dziś fundacya ta istnieje jako dom przytułku dla starców pod wezwaniem Świętego Ducha. Kościół przy tym szpitalu zbudowany został później. Wogóle kapitały kościoła i szpitala Św. Ducha w Lublinie pochodzą z dóbr: na szpital Św. Ducha 30 rb. z d. Jakubowice; na kościół i szpital Św. Ducha 300 rb. z d. Borzechów i Tomaszewice; na kośc. Św. Ducha 150 rb. z d. Kawenczyn, 300 rb. z d. Tuchowicze i 300 rb. z d. Sosnowica; na probostwo Św. Ducha 1500 rb. z d. Gardzienice i 1800 rb. z d. Annopol; na bractwo przy kościele Św. Ducha 750 rb. z d. Rokitno.

⁶⁾ W Rudnie na prebendę Św. Trójcy 1050 rb. z d. Łukowica i na kośc. paraf. 600 rb. z d. Lubartów.

⁷⁾ W Urzędowie na kośc. Św. Ducha (dom schr.) 450 rb. z d. Moniaki i na prebendę Różańc. 300 rb. z d. Swidno.

⁸⁾ Szpital i kościół Św Ducha w Parczowie założony w końcu XV w. Z d. Siemień i Dębica 150 rb. i z d. Wierzbówka 60 rb.

⁹⁾ W Rypinie na kościół Św. Ducha suma spleciona z hyp. domu № 97 w Płocku.

augustowskiej: 13) Wyszonki ¹⁾ — dziady przy kościele 150 rb.;
w gub. warszawskiej: 14) Warta ²⁾ — kościół Św. Ducha 225 rb.
 i kościół Św. Krzyża 255 rb., 15) Sieradz ³⁾ — kościół Św. Du-
 cha 450 rb. Ogółem rubli 13260.

Ogółem według szczegółów powyższych sumy szpitalne wy-
 noszą 26,685 rb. 45 kop.

Dodać tu należy, że wszystkie wzmiankowane powyżej ko-
 ścioły pod wezwaniem Św. Ducha są właściwie kapelaniami szpi-
 talnemi. Nie można tego powiedzieć o wszystkich kościołach
 Św. Trójcy. Przy bardzo wielu, lecz nie przy wszystkich, ko-
 ściołach Św. Trójcy były szpitale. Jak jest w poszczególnych
 przypadkach, można to zdecydować na mocy oddzielnych poszu-
 kiwań.

Być może, iż w ogólnej liście funduszków instytucyjnych znaj-
 dują się jeszcze inne pozycje kapitałów, przeznaczonych na cele
 szpitalne. Atoli sprawdzić to można tylko na miejscu, gdy osoby
 interesowane zbadają przeznaczenie oraz pochodzenie funduszu.

Uczynić tu należy jedną jeszcze uwagę. Rząd Księstwa War-
 szawskiego, zamierzając uporządkować sprawę szpitali, postano-
 wił zupełnie skasować małe, ubogie szpitale parafialne, nieposia-
 dające dostatecznych funduszków na swoje utrzymanie, pozostałe
 zaś szpitale oddać pod kierunek władz administracyjnych. Fun-
 dusze skasowanych szpitalików parafialnych, pochodzące z zapi-
 sów, przyłączono do probostw, z warunkiem, by proboszczowie
 utrzymywali za to pewną liczbę ubogich oraz spełniali zobowią-
 zania, przywiązane do legatów. W ten sposób fundusze, pocho-
 dzące, z zapisów na cele dobroczynne, zostały wcielone do sum
 kościelnych. Działo się to w bardzo licznych parafiach, prawie
 we wszystkich wiejskich, gdyż zamożniejsze szpitale parafialne
 po miastach i miasteczkach zostały utrzymane i następnie prze-
 kształcone na przytułki i domy schronienia.

¹⁾ W Wyszonkach na dziadów przy kościele 150 rb. z d. Wyszonki-
 Wypychy.

²⁾ W Warcie na kościół Św. Ducha 225 rb. z d. Gawłowice i na kośc.
 Św. Krzyża 225 rb. z d. Gawłowice i 30 rb. z d. Ciele. Oprócz tego na kośc.
 paraf. 45 rb. z d. Bądków, 195 rb. z d. Głaniszew, 60 rb. z d. Ustków, 225 rb.
 z d. Mikołajewice, 24 rb. z d. Koznierzyn, 150 rb. z d. Tomisławice i 10,20 rb.
 z d. Rudniki.

³⁾ W Sieradzu na kośc. Św. Ducha 450 rb. z d. Kalinowa i na szpital
 15 rb. z d. Dąbrówka. Szpital Św. Ducha w Sieradzu przy kośc. Św. Ducha
 założony został w początkach XV w.

W wielu parafiach istnieje niewątpliwie ślad i dowód przeniesienia funduszków szpitalnych do kościelnych. Fundusze te, ze względu na swe przeznaczenie również nie podpadają pod Ukazy, wydane w latach 1864 i 1865.

2) **Fundusze szkolne.** Do tej kategorii należą następujące pozycje: *w dawnej gub. radomskiej*: 1) Raków—szkoła elementarna 435 rb., 2) Rzecznów—szkoła 1317.07 rb., 3) Odrzywół—szkoła 600 rb., 4) Grodziec—szkoła 300 rb., 5) Mrzygłód—szkoła 90 rb., 6) Stopnica—szkoła 300 rb.; *w dawnej gub. lubelskiej*: 7) Żelechów—szkoła 464.53½ rb.; *w dawnej gub. warszawskiej*: 9) Warszawa — Instytut Głuchoniemych *4,659 rb., 10) Widawa — szkoła elementarna *1,050 rb. *)

Tu nadto wymienimy fundusze szkolne, niepomięszone w ogólnej liście funduszków instytucyjnych, a również zabrane w r. 1831, mianowicie: 1) Siewierz (dawne wojew. krakowskie)—300 rb., 2) Sandomierz—stypendyum Zacharewicza 300 rb., 3) Lublin—stypendyum dla ubogich uczniów za sprzedaną aptekę Gröllla 2100.05 rb., 4) Akademia a później gimnazjum w Szczepieszynie — 1,200 rb., 5) Zbuczyn (wojew. podlaskie) — szkoła 600 rb., 6) Łuków—stypendyum Klimaszewskiego 900 rb., 7) Wojew. kaliskie—alumnat Karnkowskich 600 rb., 8) Warszawa—szkoła prawa—legat Małachowskich 750 rb. Ogółem fundusze szkolne wynoszą 15,965 rb. 65½ kop.

3) **Fundusze bractw i stowarzyszeń religijnych.** W sprawie funduszków bractw religijnych już w r. 1867 nastąpiła czasowa decyzja Namiestnika, polegająca na tem, że wobec wynikłych wątpliwości, czy fundusze bractw religijnych podpadają pod moc Najwyższych Ukazów r. 1864 i 1865 o duchowieństwie Rzymsko-Katolickiem, Namiestnik postanowił, aby do czasu ostatecznego rozstrzygnięcia tej sprawy, wydawać bractwom procenty od ich kapitałów. *) Już przeto Namiestnik uznał, że fundusze bractw nie podlegają przejściu przez skarb z mocy Ukazów r. 1864 i 1865.

Ostatecznie sprawa ta została rozstrzygnięta w r. 1885. Oto 28 lutego r. 1885 zapadł Najwyższy reskrypt, aby fundusze bractw

*) Procenty od wymienionych tu kapitałów wypłacają się ze skarbu na rzecz funduszków szkolnych ze względów wskazanych na str. 16 w listopadowym zeszycie „Pracy,” w odsyłaczu, oznaczonym gwiazdką.

*) Postanowienie Namiestnika z d. 1 (13) maja 1867 r. № 1695 (Zbiór Okólników o zarządzie sprawami duchownymi wyznań obcych. Dział II, str. 51.

w Królestwie Polskiem uwolnić od zajęcia przez skarb i pozostawić na użytek bractw. ¹⁾)

Tu należą bardzo liczne bractwa różańca, szkaplerza, Św. Anny, Św. Trójcy, Niepok. Pocz. N. M. Panny, Św. Józefa, bractwa Miłosierdzia, Św. Onufrego, Św. Michała, bractwa literackie, bractwa Św. Rocha, bractwa Pięciu Ran, Św. Barbary, wreszcie bractwa i arcybractwa bez nazwy. Wysokość kapitałów, legowanych na rzecz bractw, zawiera tablica następująca:

Gub. Radomska.		rb. k.	
Chęciny Bractwo Różańcowe.	75	—	
Kielce „ „	71	50	
Węgleszyn Promotorya Bractwa Szkaplernego.	450	—	
Bogorya Bractwo Szkaplerne.	450	—	
Obrazów „ Św. Anny	300	—	
Sandomierz „ Różańcowe u Dominikanów.	300	—	
Działoszyce Bractwo Różań.	150	—	
Gołcza Bractwo Św. Trójcy	600	—	
Opatowice „ Różańcowe	30	—	
Przemkowo Bractwo Różań.	450	—	
Sokolin Bractwo przy kościele	600	—	
Wrociszewice Bractwo Szkap.	300	—	
Książ Wielki „ Różańc.	150	—	
Pilica Bractwo Różańcowe	90	—	
Dobrowoda Bractwo Niepokalanego Pocz. N. M. P.	150	—	
Piotrkowice Bract. Niepokalanego Pocz. N. M. P.	600	—	
Nowe Miasto Korczyn Bractwo Św. Józefa.	540	—	
			rb. k.
			Nowe Miasto Korczyn Mons Pietatis . . . . .
			300 —
			Szczaworyż Bract. Szkaplern. 225 —
			Gub. Lubelska.
			Zbuczyn fundusz dla 12 pańien śpiewających Różaniec 1500 —
			Kielczewice Bractwo Szkapl. 517 50
			Lublin Arcybractwo u Domin. 240 —
			„ Bractwo u Dominik. . 201 —
			„ „ przy kościele Św. Ducha . . . . . 750 —
			Łączna Promotorya Bractwa Różańcowego . . . . . 900 —
			Turobin Bractwo przy kośc. 470 33½
			Annopol Bractwo . . . . . 300 —
			Garwolin „ Różańcowe 30 —
			Górzno „ Św. Anny . 150 —
			Kłoczewo Promotorya Bract. Różańcowego . . . . . 150 —
			Ryki Bractwo . . . . . 150 —
			Uhrusk „ . . . . . 150 —
			Samoguszcz Bractwo Różańc. 465 —

¹⁾ Minister Spraw Wewn. (Departament obcych wyznań) 4 marca 1885 r. № 573 komunikuje Ministrowi Finansów (o czym jednocześnie zawiadamia generał-gubernatora warszawskiego):

„Najjaśniejszy Pan, wskutek Najpoddanniejszego raportu Ministra Spr. Wewn., w dniu 28 lutego r. b. Najwyżej rozkazać raczył, aby fundusze rzymsko-katolickich bractw religijnych w Królestwie Polskiem uwolnić od przepisanania na rzecz skarbu na zasadzie Najwyższych Ukazów r. 1864 i 1865 i pozostawić pod zarządem Ministerjum Spr. Wewn. w celu użytkowaniu dochodów od tych funduszów na potrzeby bractw.“

	rb.	k.		rb.	k.
Stanin Bractwo Różańc.	150	—	Warszawa Bractwo Różańco-		
Stężyca „ „	319	50	we Św. Antoniego .	93	97½
Tuchowicz „ „	150	—	Warszawa Bractwo u Karne-		
Pawłowice „ „	300	—	litów trzewiczkowych.	39	2½
Wereszczyn „ „	150	—	Warszawa Brac. Miłosierdzia	5	97½
			„ „ Szkaplerne .	150	—
Gub. Płocka			„ „ Św. Rocha		
Ciechanów Bractwo Różańc.	150	—	u Św. Krzyża . . .	316	20
Czyżew „ „	150	—	Warszawa Bract. u Palinów.	116	3½
			„ „ Pięciu Ran.	52	13½
Gub Warszawska			Wilga Bractwo Różańcowe .	15	—
Warszawa Bractwo N. M. P.	157	50	Glinianka Bractwo . . .	210	—
„ „ Św. Józefa	324	52	Radzymin „ . . .	150	—
„ „ Ś. Michała	1	23½	Kowal Bract. Św. Barbary .	270	—
„ „ Różańco-			Dzietrzkowice Bract. Szkapl.	150	—
we u Dominikanów	1599	—	Ogółem. . . ¹⁾	16761	13½

Do rzędu kapitałów tej kategorii zaliczyć jeszcze należy następujące: *dawna gub. radomska*: Wierzbica—Prebenda Różańcowa 75 rb., Włoszczowa—450 rb., Koprzywnica 150 rb., Bejsce—Prebenda Św. Anny 525 rb., Kazimierz—Prebenda bractwa Różańcowego—1,200 rb., Pełczyska—Prebenda Różańcowa 1,260 rb., Proszowice—450 rb., Oleśnica—450 rb., Wiślica — 15 rb.; *dawna gub. lubelska*: Michów—Prebenda Różańcowa 300 rb., Piaski—1,350 rb., Krasnystaw — Prebenda Św. Anny 300 rb., Urzędów -- Prebenda Różańcowa 300 rb.; *dawna gub. warszawska*: Warszawa—Bractwo Św. Onufrego 75 rb., Bractwo literackie 3 rb. 60 kop. Ogółem 6,903 rb. 60 kop. Wypada z tego, że fundusze bractw stanowią sumę (16,761 rb. 13½ kop. + 6,903 rb. 60 kop.) 23,664 rb. 73½ kop., z której, jak to zaznaczono w odsyłaczu oznaczonym gwiazdką, skarb państwa oprocentowuje 16,761 rb. 13½ kop. Pozostaje więc jeszcze do wyświetlenia istotne pochodzenie sumy 6,903 rb. 60 k. Być może, iż po dokładnem zbadaniu brzmienia zapisów pokaże się, że i ta suma nie powinna być zaliczona do kapitałów prawnie zabranych na skarb w r. 1866, i że przeciwnie winna być wywindykowaną ze skarbu, lub przynajmniej przezeń oprocentowaną na rzecz instytucyj obdarowanych.

¹⁾ Procenty od tych legatów wypłacają się ze skarbu bractwom właściwym ze względów wskazanych na str 16 w listopadowym zeszycie „Pracy,” w odsyłaczu, oznaczonym gwiazdką.

4) **Fundusz na budowę kościołów.** Na mocy Ukazu Najwyższego, wydanego 14/26 grudnia r. 1865 z liczby funduszków poduchownych, wziętych przez Rząd pod swój zarząd, zostają wyłączone: (art. 1 p. b) kapitały specjalnie przeznaczone na utrzymanie i restaurację budowli kościelnych, niezależnie od tego, czy są przechowywane w Banku Polskim, czy też zabezpieczone na hypotekach. W rządzie funduszków na reparacje i budowę kościołów wymienione są pozycje następujące: 1) Sandomierz — na reparację kościoła Św. Pawła 955 rb. i na reparację katedry 3,150 r., 2) Płock—na reparację katedry 7,020 rb., 3) Rychwał (gub. kaliska)—na reparację kościoła 900 rb., 4) Zaremby—180 rb., 5) Gradzienie, Kuraszyn i Skoszewy (gub. piotrkowska) — na reparację kościołów 241 rb. 14½ kop., 630 rb. i 79 rb. 37½ kop., 6) Sejny—1,200 rb. i 7) Piekoszow (pow. opoczyński gub. radomska)—60 rb. Ogółem 14,415 rb. 52 kop. ¹⁾

Być bardzo może, że i w wielu innych miejscowościach, gdzie przeznaczenie funduszu wyrażono ogólnikowo — kościół — kapitał przeznaczony jest istotnie na restaurację kościoła. Świadczy o tem między innymi okoliczność, że w Krasnymstawie, Horodle i Tomaszowie, fundusze, jakkolwiek w wykazie oznaczone — na „cerkiew,” istotnie przeznaczone były na reparację cerkwi. Dowodem tego jest fakt, że cerkwiom w Krasnymstawie, Horodle i Tomaszowie fundusze te i z tego właśnie powodu zostały zwrócone. ²⁾

¹⁾ Od pierwszych 6 kapitałów skarb wypłaca procenta dozorem kościelnym ze względów wskazanych na str. 16 w listopadowym zeszycie „Pracy,” w odsyłaczu, oznaczonym gwiazdką. Dlaczego procent od kapitału 60 rb. na reparację kościoła w Piekoszowie nie jest wypłacany, nie umiemy powiedzieć.

²⁾ Kancelarya warszawskiego gen.-gubernatora pod dniem 25/III 1877 za № 5669 zawiadamia Bank Polski: „Kancelarya Ministra Spraw Wewnętrznych odezwą z d. 19 marca № 6 za № 805 zawiadomiła kancelaryę gen.-gubernatora, że otwarty w księgach buchalteryjnych Warszawskiej Izby Skarbowej, do rozporządzenia tejże kancelaryi stosownie do ostatniego artykułu budżetu Ministerjum Spraw Wewn. r. 1876 kredyt 236,13 rb., który stanowił fundusz budowlany b. cerkwi unickich, wzięty przez skarb Królestwa Polskiego w roku 1831 z Banku Polskiego, a w r. 1876 zwrócony przez Ministerjum Skarbu, ma być wniesiony z powrotem do tegoż Banku, gdzie ma być zapisany, jako fundusz budowlany cerkwi b. unickich, obecnie prawosławnych, a mianowicie: w Krasnymstawie 93,90 rb., w Horodle 123,80 i w Tomaszowie 18,43 rb. Kancelarya gen.-gubernatora zawiadamia o tem Bank Polski i załącza przytem talon asygnacji na otrzymanie przez delegatów Banku z Warszawskiej Izby Skarbowej 236,13 rb. Sumę tę należy zapisać jako depozyt.”

Fakt ten świadczy zarazem, że starania o zwrot funduszków kościelnych, o ile były przeznaczone na budowę lub reparację kościoła, osiągnąć winny pomyślny skutek, a za podstawę prawną stanowi tu wyraźne brzmienie Najwyższego Ukazu r. 1865 i późniejsze wyjaśnienie Ministerjum Spraw Wewnętrznych.

Oprócz funduszków, należących do rozważonych 4 kategorii, w ogólnej liście znajdują się jeszcze różne pozycje, na które ze względu na ich charakter niewłaściwie w swoim czasie rozciągnięto moc Ukazów r. 1864 i 1865.

Tu należą: 1) Kościół Ewangelicki w Lublinie — 2370.0 rb., 2) Ubodzy Żydzi gminy Kraśnik (gub. lub.)—540 rb., 3) Warszawa—kościół Ewang.-Reformowany—720 rb., Konsystorz Ew.-Reformowany—8,354.42½ rb., Kolegium Ew.-Augsburskie—6,875.29 rb., 4) Oszkowice (gub. warszawska) — sukcesorowie ks. Czaplińskiego 15 rb. 42 kop. i 5) Zamość—b. Akademia a później Ordynacya Zamoyskich 4,645 rb. 50 kop.

Procenty od pierwszych czterech kapitałów wypłacają się stale ze skarbu właściwym instytucjom, co się zaś tycze 4,645 rb. 50 kop. to być może, iż po dokładnem zbadaniu brzmienia zapisu i ten kapitał mógłby być wywindykowany ze skarbu, lub przynajmniej przezeń oprocentowany.

II. Fundusz ogólnoreligijny.

Tu należały sumy pozostałe po zniesionych przed r. 1831 klasztorach Karmelitek w Warszawie, Brygidek w Lublinie, Cystersów w Łędzie i t. d. W ogólnej sumie fundusze te wynosiły 178,814.82 r. Fundusze te prawdopodobnie w całości podpadają pod moc Ukazów z 1864 i 1865 r.

III. Fundusze po duchowieństwie poznańskim.

Fundusze te w ogólnej sumie 39,313.36 rb. również nie podlegają rewindykacji.

IV. Fundusz ogólnopedagogiczny.

Fundusz ten w ogólnej sumie 15,450 rb. składał się z następujących pozycji:

1) Z kamelaryi m. Kalisza	1500 rb.
2) Z kasy Głównej Królestwa:	
z d. Kaleń	1500 „
z d. Wisznice	9000 „
3) Z kasy wojew. Augustowskiego:	
z d. Poniemoń Prepunty	3450 „
Razem	15450 rb.

V. Fundusz do dyspozycji b. Komisji Rządowej wyznań religijnych i oświecenia publicznego

Fundusz ten składa się z następujących pozycji:

(sumy spłacone z dóbr i lokowane w Banku Polskim).

	Ruble		Ruble
1 D. Obręczne	150,0	29 D. Kryski i Drochów	210,0
2. „ Wysokie	1500,0	30. „ Żuromin i Biezuń	9525,0
3. „ Krasieniec	150,0	31. „ Lewin	150,0
4. „ Woysławice	10500,0	32. „ Mała Wieś	150,0
5. „ Radzików	6105,0	33. „ Uścieniec i Rudka	3300,0
6. „ Falenty	4500,0	34. „ Stawin	150,0
7. „ Górniewice	1380,0	35. „ Konia (lub Kanie)	150,0
8. „ Kożuszki (Gostyń.)	300,0	36. „ Podlodów	30,0
9. „ Bąbia	900,0	37. „ Siedlce	450,0
10. „ Falków	330,0	38. „ Woźniczyn	150,0
11. „ Pieszkowice	2520,0	39. „ Duha	75,0
12. „ Szandyniszki	2010,0	40. „ Czartowce	300,0
13. „ Ławsk	750,0	41. „ Raysków i Rypinek	3975,0
14. „ Szczucin	9750,0	42. „ Krobów	8100,0
15. „ Wiskobole	4290,0	43. „ Góra Siewierska	600,0
16. „ Stara Hańcza	5400,0	44. „ Jakać	5400,0
17. „ Strachówek	900,0	45. „ Szandyniszki	690,0
18. „ Kuflewo	25260,0	46. „ Kromołów	2250,0
19. „ Konięcpol	6000,0	47. „ Wisznice	6000,0
20. „ Zaliszew vel Kamień	3750,0	48. „ Łask	8100,0
21. „ Działoszyn	7500,0	49. „ Popielużyn	8370,0
22. „ Oleśnica	3750,0	50. „ Młoki	150,0
23. „ Brzozowo vel Solniki	2100,0	51. „ Z domu w Płocku	90,0
24. „ Lipon	300,0	52. „ Zajezierze (Aug.)	375,0
25. „ Kodeń	51825,0	53. „ Palikije	435,0
26. „ Nidzino i Węgrzynowo	1350,0	54. „ Tuczempy	30,0
27. „ Chociszewo	150,0	55. „ Siemienin i Dembiny	750,0
28. „ Nadołki	75,0	56. „ Jastków	2175,0

	Ruble		Ruble
57. D. Borów	75,0	67. D. Faisławice	1230,0
58. „ Urdomin (Aug.).	5188,46½	68. „ Borzechów	6000,0
59. „ Dołęgi-Turza Łąka.	900,0	69. „ Poniemoń	1980,0
60. „ Arciszewo	75,0	70. „ Woysławice.	3300,0
61. „ Kadłubowo	150,0	71. „ Obrowice	240,0
62. „ Woysławice.	900,0	72. „ Horyszów	150,0
63. „ Sokołów.	15000,0	73. „ Grudek	900,0
64. „ Horyszew	450,0	74. „ Piotrkowice.	600,0
65. „ Turkrwice	300,0	75. Z masy po ks. Janie Grudy	30,0
66. „ Wola Gałęzowska	750,0	Razem.	253843,46½

Sumy kategorii IV i V ze względu na swe przeznaczenie mogą podlegać rewindykacji.

Przytoczyłem powyżej obszerny wykaz różnych sum, wypłaconych w r. 1831 przez Rząd Narodowy, a następnie przepisanych na rzecz skarbu w r. 1866 na mocy Ukazów o duchowieństwie katolickim. Jak widzieliśmy, liczne pozycje z natury swej nie podpadają pod moc Ukazów powyższych, a stąd przepisanie ich na rzecz skarbu było nieprawne. Lecz wykaz nasz może stanowić jedynie materiał surowy. Niewątpliwie pewne pozycje zostały już odzyskane przez odpowiednie instytucje.

Według danych ze źródeł urzędowych, jak to wyżej zaznaczyłem, odsetki od niektórych kapitałów są wypłacane przez Skarb. Lecz kto i na jaki cel je odbiera? W wielu bowiem miejscowościach, gdzie np. odsetki są wypłacane przez Skarb na rzecz szpitala, niema tam obecnie ani szpitala, ani żadnej analogicznej instytucji (dom schronienia, przytułek). Któż więc może korzystać z tych dochodów? Sprawa ta niewątpliwie wymaga zbadania na miejscu. Chcąc ułatwić poszukiwania, przytoczyłem w wielu miejscach nazwę dóbr, na których były lokowane sumy Instytutowe. Odpowiednie poszukiwanie w księgach hipotecznych może dać ważną w tym względzie wskazówkę.

W wielu znów pozycjach cel jest ogólnikowo wyrażony — „kościół,“ lecz przy bliższym rozpatrzeniu, sumy te mogą, ze względu na swe pochodzenie i przeznaczenie, podlegać rewindykacji.

Dokładne zbadanie charakteru poszczególnych sum może być jednak dokonane na miejscu, drogą obznajmienia się z historią

zapisu oraz stanem hipoteki. Możemy więc tylko wyrazić ogólny wniosek: *w każdej miejscowości, która jest wymieniona w powyższych wykazach, należy zbadać pochodzenie sumy zapisanej, brzmienie i warunki zapisu. Jeżeli w warunkach tych wymieniony jest jako cel: szpital, szkoła, bractwo, budowa albo reparacja kościoła lub wreszcie inny cel, niepodlegający mocy Ukazów r. 1864 i 1865, w takim razie sumy odnośne mogą być prawnie rcwindykowane.* Zadanie takie nieraz może wymagać wielkiego nakładu pracy i wielu starań. Lecz wobec olbrzymich potrzeb naszego społeczeństwa w zakresie szkolnictwa, szpitali i t. d. zdobycie każdego grosza na te cele jest obowiązkiem społecznym.

Biblioteka Główna WUM

KS.1505

210000001505

www.dlibra.wum.edu.pl

SZPITAL IM. KAROLA I MA

B405

Prace tegoż autora:

(Skład główny w księgarni E. Wende i Sp. w Warszawie).

CENA:

r. k.

- 1) O udawaniu objawów nerwowych (symulacya) oraz uwagi o badaniu i świadectwach lekarskich w przypadkach cierpień urazowych . . . . . 1 —
- 2) Stan i potrzeby szpitali Królestwa Polskiego. 60
- 3) Prowizorowie szpitalni w dawnej Polsce 40
- 4) Kartki z niedalekiej przeszłości (ostatnie lata Rady Głównej Opiekuńczej). 30
- 5) Monografie historyczne szpitali w Królestwie Polskiem. T. I. Szpital Św. Ducha i Św. Trójcy w Kaliszu; szpital w Milanowie; szpital starozakonny w Kaliszu (ostatnia monografia—wspólna praca d-ra E. Beatusa i d-ra W. Męczkowskiego) 1 50

